JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1858. Zaturdag, 23 October. N°. 85.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co. en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam**.

Prijs der half jaar voor *Batavia* .... f 12,50.
„ „ „ „ *Java* .... „ 15,—.
„ „ „ „ *Buitenbezittingen* .... „ 17,50.
„ „ „ „ *Nederland* .... „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven **franco**.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorde
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee

BIJVOEGSELS.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld. de eerste commies ter algemeene secretarie *C. J. H. C. du Puy*.

Benoemd:

Tot resident van Pécalongan, de waarnemende inspecteur der cultures in de derde afdeeling op Java *F. H. J. Netscher*.

Tot officier van justitie bij den raad van justitie te Padang (Sumatras Westkust, de griffir bij den omgaanden regter in de derde afdeeling op Java Mr. *R. van Goens*.

Tot eersten commies ter algemeene secretarie, de ambtenaar der 1ste klasse, ter beschikking van den algemeenen secretaris, Mr. *G. G. van Harencarspel*.

Tot magazijnmeester bij het buskruidmagazijn voor particulieren en de marine te Socrabaija, *W. F. de Jongh*, gegageerde conducteur der tweede klasse; met bepaling dat hij in het genot blijft van zijn pensioen.

Militair Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den eersten luitenant der infanterie *C. T. van Eugen*.

Benoemd:

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE.

Tot tweede luitenants:

Bij het 2de bataillon, de fourier J. *C. F. Schultz*, van het 7de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Wester-afdeeling van Borneo de sergeanten *J. F. G. Slors* en J. *A. Schreiner*, beiden van het 7de bataillon, en de sergeant *K. A. Lignian* van het 12de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Lampongs, de adjudant-onderofficier *A. G. C. E. W. von dem Bussche Ippenburg*, van het 13de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de sergeant-majoor *H. M. de Graaf*, van het 2de bataillon, de sergeanten J. *H. J. Boes* en J. *A. W. Eilers*, respectivelijk van het 3de en van het 11de bataillon, en de fourier *F. Stumpf*, van het 13de bataillon.

Bij de garnizoens-compagnie te Benkoelen, de adjudant-onderofficier *J. W. A. Kooijmans*, van het 12de bataillon.

De misdaad der ouders zal bezocht worden aan de kinderen tot in het derde en vierde lid!

EENE GESCHIEDKUNDIGE NOVELLE. (*vervolg.*)

Toen zij den klank dezer stem vernam, zag zij voor het eerst naar haar beschermer op. Te laat! Hij was reeds tusschen het gedrang verdwenen. *Felton* drong bedaard door den volkshoop, die overal eerbiedig uit den weg trad. Geen woord, geen blik bedreigde haar meer; ongedeerd kwam zij aan het verblijf harer gebiedster aan, waar haar geleider haar verliet, zonder haar een woord te hebben toegesproken.

Hij was dan andermaal haar redder. Sedert dit voorval, was hij geen uur uit hare gedachten en, wanneer zij de handen zamenvouwde en het vrome oog hemelwaarts sloeg, dan bad zij vurig voor den edelen, maar ongelukkigen zoon des koniegsmoordenaars.

Burgeroorlog.

Vele jaren waren over de voorgaande gebeurtenissen heen gewenteld; de snoode *Buckingham* had het loon voor zijne euveldaden ontvangen en was door den dweeper *Felton* vermoord. *Henriette Maria* had de magt geërfd, maar met deze ook den haat en den afkeer des volks. Al het kwaad, dat er geschiedde, werd haar geweten — al het goed dat zij wrocht, miskend en geloochend. De ontevredenheid en tweespalt namen hand over hand toe; tusschen vorst en volk was eene kloof ontstaan, die alle toenadering, alle verzoening onmogelijk maakte. Onschuldige slagtoffers waren op het schavot gevallen; het geloof werd misbruikt, om menschelijke ongeregtigheden te regtvaardigen. De rampzalige burgeroorlog bragt zijne verschrikking over het rijk der Britten; de broeder stond op tegen den broeder, de zoon hief dreigend het zwaard boven het hoofd des vaders.

Met meer dan vrouwelijken moed had *Henrietta Maria* aan al de ijselijkheden van een volksoproer het hoofd geboden, en nooit, zelfs niet in het nijpendste gevaar, had zij den fieren nek onder het noodlot gekromd. Waren hare vijanden onverzoenlijk, ook haar was het woord vergiffenis onbekend; het ging, oog om oog, tand om tand. Aan beiden faalde de echt Christelijke liefde, dat eenig onloochenbaar kenmerk van den waren geloovige, om het even van welke godsdienstige gezindte. Toen het gevaar op eene verontrustende wijze toenam en *Karels* meest verknochte aanhangers naar den vijand overliepen, nam zij de rijksjuweelen en vlood daarmede naar *Holland*, zich weinig bekreunende, dat het parlement haar schuldig verklaarde aan hoog verraad en het banvonnis over haar uitsprak. In *Holland* aangekomen, verkocht en verpandde zij de rijkskleinooden en wierf van de opbrengst een klein leger aan. In den aanvang van het jaar 1643, scheepte zij zich, ruimschoots van krijgs- en mondbehoeften voorzien, met verscheiden stukken zwaar geschut, 2000 man voetvolk en 1000 man ruiterij weder naar *Engeland* in. Op zee werd zij door een hevigen orkaan overvallen, die haar en hare heirmagt met eene algeheele vernietiging dreigde. De scheepsbevelhebbers wilden naar de *Hollandsche* kust terugkeeren, doch de koningin riep onverschrokken: het is beter, dat wij allen in de zee ons graf vinden, dan dat mijn gemaal van den troon wordt gestooten en het eenig ware geloof in het land der *Britten* ondergaat.

Hierop werd de togt voortgezet en weldra landden zij in het graafschap *York*, nabij *Sunderland*. De koningin stelde zich zelve aan het hoofd van het kleine leger en, met waren heldenmoed door de overmagtige scharen haars vijands heen brekende, slaagde zij er in, zich in de laatste dagen van Julij met het koninklijke hoofdleger en haar echtgenoot te vereenigen.

In al deze gevaren was *Maria* de trouwe gezellin en lotgenoot der koningin; nooit week zij van hare zijde; op zee, toen de berghooge golven het brooze vaartuig dreigden te verzwelgen, in den bloedigen strijd, onder den donder van het geschut, dat duizenden rondom haar deed sneven; in den stikdonkeren nacht, toen *Henrietta*, door sluipmoordenaars vervolgd, bloots hoofds door moerassen en bosschen op de vlugt toog: overal was zij bij haar.

Aangekomen Vreemdelingen.
van den 20 tot en met den 22 October 1858.

HOTEL WILLEM II. J. C. L. Schultz, van Batavia. — J. F. G. Slors, van Idem.
HOTEL DER NEDERLANDEN. J. C. Harten, van Depok. — C. J. D. Hulshof, van Soerabaija. — G. C. Fisscher, van Texel.
JAVA HOTEL. J. C. Kreije, van Bristol. — A. Soderbergh, van Samarang. — A. M. Swarts, van Panaroekan. — J. J. Kilian, van Cardix. — A. F. Giessen, van Pasoeroean. — H. Woortman, van Macassar.

Vertrekkende Personen.
C. Schwabe.

Advertentiën.

Getrouwd:
J. H. E. BRUNO
en
E. C. VAN GUYLIK.
AMSTERDAM, den 12 *Augustus* 1858. (3127)

Getrouwd:
MR. CAMILLE DE LAGRACINIÈRE,
Ridder van het Legioen van Eer van Frankrijk,
met
Jonkvrouwe M. F. ADELINE GUEX DE COUDRAY.
BATAVIA, 16 *October* 1858.
Eenige kennisgave. (3072)

Getrouwd:
M. C. MACARTICH,
met
T. MARTHERUS.
BATAVIA, 16 *October* 1858. (3069)

Bevallen van een' Zoon, *M. S. van der Weijde*, echtgenoot van
P. MARGADANT.
BATAVIA, 21 *October* 1858. (5096)

Bevallen van eenen ZOON, *M. E. Bergamin, van Leeuwen.*
BATAVIA, 20 *October* 1858. (3094)

Bevallen van eenen ZOON, *M. T. C. Smit, geb. Bouwer.*
SOERABAYA, 15 *October* 1858. (5107)

Op den 25sten Julij 1858, overleed te Amersfoort, onze veel geliefde moeder en behuwdmoeder, Vrouwe *S. C. van Bockom Maas*, geboren *Heshusius*.
W. S. N. VAN BOCKOM MAAS.
J. M. VAN BOCKOM MAAS.
Lammers van Toorenburg.
REMBANG, 28 *September* 1858.
Eenige kennisgeving. (3075)

Heden overleed mijne eenige en innig geliefde dochter, *Wilhelmina Hinberdina de Jong*, in den jeugdigen ouderdom van 21 jaren.
(3067) Wed. L. DE JONG,
geb. *Petit*.
BATAVIA, 18 *October* 1858.

HOUT-VENDUTIE.
Op Maandag den 25sten October,
op het Heemradenplein,
à 2 pCt. Vendusalaris,
door
Cassalette & Co.,
van
BALKEN, DOLKEN, KROMHOUTEN EN CHINESCHE DOODKISTPLANKEN.
(3093)

De geannonceerde vendutie van Maandag 25 dezer
zal geen plaats hebben.
(3084) VAN SLOOTEN MORGAN EN Co.

VENDUTIE.
op Woensdag den 27sten October 1858.
voor het Commissiehuis van
Gebr. ROSELJE & Co.

van 100 Vaatjes pas aangebragte puike **Grasboter**, 40 kisten mandarijn **Gember**.
Een factuur Engelsche **Provisien**, bestaande uit Zalm, Schildpadsoep, Vleeschen, Geleijen, Zuren, Groenten, Mostaard etc.
Een en ander bij kleine kavelingen voor huisselijk gebruik;
voorts:
divers IJzer- Glas- en Aardewerk, Parfumerien, fijn wit Katoen in stukken van 56 El, gordijn- Handdoek- en Tafel en Servet goed etc. etc.
Wijders:
voor Rekening van Belanghebbenden:
3 nieuwe Bronzen **Kroonen** met 4 Lichten
6 id. id. id. „ 5 id.
3 id. id. id. „ 6 id.
en
Ten 11 ure voor Rekening des Boedels van wijlen vrouwe de Weduwe *H. S. van Son*, geb. *G. H. van Braam*,
Een huis, Erf en Bijgebouwen, staande op het koningsplein, thans bewoond door den Heer *A. Cramerus*. (3086)

Op de Vendutie
van Woensdag den 27sten October 1858,
zal mede worden verkocht:
voor rekening van wie zulks zoude mogen aangaan.
C No. 8 & 192 Balen à 250 ps. **besch. Koffijzakken**
D » 30 & 322 » à 250 ps. » »
H » 37 & 452 » à 250 ps. » »
alhier aangebragt van Nederland per Ned. schip **PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN**, Gez. **C. C. de Wit.**
(3116) Gebr. ROSELJE EN Co.

VENDUTIE
Op Donderdag den **28** October,
wegens vertrek,
voor het woonhuis van den Heer J. Schmidt op Rijswijk,
DOOR
CASSALETTE & CO.,
van Wagens, Paarden, Tuigen en 1 Bendie met engelsche Veeren en Oliebussen, keurige en wel onderhouden Meubelen, grootendeels van Mahoniehout, waaronder een Massief Ameublement, eene Piano, Consoles, Speeltafels en eene Secretaire; voorts: Spiegels, Schilderijen, Porceleinen Serviezen, Keukengereedschappen en restant Provisien, benevens Martevanen, Toko-kasten en Bloemen in potten, enz., enz.
Alles op Woensdag 27 October te bezigtigen.
(3092)

OP DE VENDUTIE
van den **28** October **1858,**
zullen nog worden verkocht:
Diverse Militaire **Kleedingstukken,** divers **Keukengereedschap,** ledige **Wijnvaten,** twee ijzeren **Waterpompen** met toebehooren.
ACHT POSTPAARDEN
en een fraaije
NEWFOUNDLANDSCHE HOND.
(3124) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE
op Donderdag den 28 October 1858,
voor het Commissiehuis van
John Pryce & Co.
à 4 pCt. Vendusalaris,
van diverse **Lijnwaden**, 47 Balen beschadigde **[illegible]** **Goenizakken**, 240 riem best **Propatria**-pa[pier], Patjols, **11 gouden Horologien,** een **[illegible]** **peren distilleer-toestel** met toebehooren.
(31[illegible])

OP DE VENDUTIE
van den 28 October 1858,
zullen de Ondergeteekenden verkoopen b[ij] kleine kavelingen:
cc. 230
MARMEREN TAFELBLAD[EN]
metende van 3 voet × 19 dm. tot 4 vt. 10 dm. [×] [...] dm., geschikt voor Canapé-, Wasch- en Toilettafels, [Con]soles, enz., zoomede eenige marmeren Brillen en [...] wit marmeren Plinten, Stijlen, Lijsten en Dre[mpels] voor deuren.
(5125) JOHN PRYCE & C[o.]

VENDUTIE
op Vrijdag den 29 October 1858
voor het Commissiehuis van
Abeelen, Dennison & Co.,
van diverse Lijnwaden, Chitzen, Sarongs, Twist, [...] Beddentijk, IJzeren- en Koperen Deur- en Kast-S[...] Stellen fijne Tafelmessen, puike Boter, Koolteer, Li[...] enz. enz.

Vendutie
Op Vrijdag den 29 October 18[58]
wegens vertrek voor het woonhuis van den He[er]
C. F. E. Schwabe, *in Gang Pool*,
door
Cassalette & Co.,
van Wagens, 4 span goede hardloopende Wagen[paar]den, eene Bendie zoo goed als nieuw met paard[en]tuig, Wagentuigen, etc., eene Piano van *Collard & Collard*, een massief mahoniehouten Ameubl[ement,] Tafels, Consoles en Waschtafels met marmeren bl[aden,] Speeltafels, Lampen, Spiegels, Schilderijen, Pen[...] Porcelein-, Glas- en Pleetwerk, benevens eene [...] collectie Bloemen in potten; etc.
Op Woensdag, 27 October te bezigtigen. (3[...])

VENDUTIE.
Op den 1sten November 1858,
zal voor rekening van de Ondergeteeken[den ter] Vendutie worden gehouden, in het Entrepôt [op] de Kleine Boom, van de tot nog toe geborg[en] goederen, uit het gestrande schip *Nicolas Cezard*, bestaande in:
circa 125 picols Paarlemoer Schelpen.
„ 600 „ Manilla hennip, gedroogd [en] nieuw verpakt.
„ 500 „ Gom Kopal.
Een partij Sapanhout,
Waterleggers, eenig **Bladkoper** en **[...]** **Bouten, Dekplanken, Masten, Ra's, W[...]** diverse **Klokken,** een compleet **Staurrad Da[...]** enz.
(3106) BUIJS, JACOBSEN EN C[o.]

De wispelturige fortuin scheen aanvankelijk de heldhaftigheid der koningin te willen loonen; het leger van *Karel* behaalde in verscheiden veldslagen de overwinning. In het jaar 1644 rustte het parlement zich echter uit, met al de middelen, die het ten dienste stonden, en nu namen de zaken een ongunstigen keer. Drie legers werden in het veld gebragt: het eene van 14000 man, stond in het oosten des lands onder de bevelen des graven *van Manchester* en van *Olivier Cromwell*; een ander van 10,000 man streed onder *Essex* en eene bijna even groote krijgsmagt was in de nabijheid van *Londen* gelegerd, onder de bevelen van den dapperen *Waller*. Het geheele heir des Konings bestond daarentegen uit slechts 10,000 man, die bovendien nog schaars bezoldigd werden; want het geld, dat *Henrietta Maria* uit *Holland* had medegebragt, was sedert lang uitgegeven. De koninklijke troepen waren daardoor gedwongen, met het zwaard in de vuist, door roof en plundering in hun onderhoud te voorzien, hetgeen hun den haat en den afkeer van het gebrandschatte volk berokkende.

Tot dus ver had *Henrietta Maria* met koenen moed het gevaar getrotseerd; doch thans begon zij de toekomst met angst te gemoet te zien; want — zij moest moeder worden, zij gaf daarom eindelijk aan de voortdurende beden haars echtgenoots gehoor en bewilligde er in, om naar *Exeter* de wijk te nemen, van waar zij, zoo ook deze stad door den vijand mogt bedreigd worden, gemakkelijk naar *Frankrijk* kon ontvlugten.

De koninklijke echtgenooten scheidden; zoo als zij geloofden slechts voor korten tijd, maar — de mensch wikt en God beschikt — op deze aarde zagen zij elkander niet weder.

De Schuilplaats.

Was het voor de koningin gevaarlijk langer in *Oxford* te blijven, niet minder gevaarlijk was hare vlugt. Om de spionnen en sluipmoordenaars te verschalken, kleedde *Henrietta* zich in een armoedig gewaad en hield alleen *Maria* tot reisgenoote.

Zij was reeds kort nabij het doel harer reis, toen de avond begon te vallen en de kar, die haar vervoerde, over een afgeknotten boomstam stortte en een zijner wielen brak. De hulpbehoevende vrouwen stegen uit het gebrekkige voertuig; de voerman trad naar haar toe en zeide: »Ik zie ginds licht schemeren, begeeft u daarheen en tracht mij hulp te zenden, dan zal ik zoo lang op het paard en de kar passen."

De koningin ging met *Maria* op weg naar de hut, waaruit het licht haar tegenschemerde. Deze stond in het bosch op eene open plaats, afgelegen van elke andere menschelijke woning. De voordeur en de hooge vensters waren gesloten en het schemerlicht kwam uit een tuintje, dat zich achter het huis bevond. De vrouwen luisterden eenige oogenblikken aan de [deur;] maar geen geluid drong tot haar door. Er lag [een] houtmijt aan de eene zijde der hut opgestapeld. [Maria] klom er op en slaagde er in, door eene spleet [in het] vensterluik, een blik naar binnen te werpen. Zij [zag] een klein vertrekje; tegen over het venster stond [een] bidaltaar, waarop een Christusbeeld was geplaatst; [op] eene oude, ruwe tafel zat een eerbiedwaardig gr[ijsaard,] die aandachtig in een groot boek las. *Maria* vo[uwde] dankbaar de handen, want de stille rust en vre[de van] dit vertrek wentelden haar een zwaren last van het [hart.]

»Wat ziet gij?" vraagde de koningin angstig.

»Ik zie," was Maria's antwoord, »een bidaltaar [en] het beeld des Heilands. Aan eene tafel zit een [oud] man te lezen."

»God lof! dan zijn wij bij een Christen, bij [een ge]loofsgenoot," juichte de koningin.

Hoopvol klopten zij aan de deur, eene stem [vroeg] vriendelijk: »zijt gij het Jan, die zoo spoedig [naar] huis keert?"

De koningin hernam: »Wij zijn twee arme, hul[p]behoevende vrouwen, die verdwaald zijn en u om [eene] vesting komen smeeken."

Het duurde lang, eer men hierop antwoord be[kwam;] eindelijk werd in de deur een klein luik geopend, [en] voor de oude man zich vertoonde, met eene [...]

...zijn angstig bevende handen.

...gij inderdaad alleen, voedt gij geene booze oogmerken tegen mij?"

"Zijn alleen," antwoordde *Henrietta Maria* "en, zoo gij niet binnen laat, dan zullen wij in den nakenden ... omkomen."

...gezegde werden de grendels teruggeschoven, ...aard opende omzigtig de deur en liet de vrouwen ... Terwijl de oude man de deur sloot, zonken de beide ...lingen voor het Christusbeeld op de knieën en ... den Almagtige voor hare redding. De be... ...van het huis dit ziende, riep geru t gesteld ...od zij geprezen! wanneer gij van mijn geloof ... heb ik van u niets te vreezen; maar, ook ... veilig in mijne hut, zoo men u vervolgen mogt. ...en arme dorpsgeestelijke, die door de puriteinsche pastorie werd gejaagd; ik vlugtte hierheen ... bezit van dit verblijf, dat mij door mijn ... die boschwachter was, werd nagelaten. Hier ... zelden iets van de buitenwereld; doch in ... ste dagen verhaalde mijn knecht *Jan* zulke verontrustende geruchten, dat ik hem naar eene naburige ... gezonden, om zekere berigten in te winnen. ...en brengt hij betere tijding mede."

...grijsaard had inmiddels met gulle gastvrijheid ...boter, kaas en versche melk op de tafel gezet. ...de vermoeide vrouwen zich hiermede verkwikten, werd er luid aan de deur geklopt.

»Dat is *Jan,*" riep de priester, »ik herken hem aan zijn kloppen." Hij opende vervolgens de deur en liet een reeds bejaard man binnen; deze maakte terstond het teeken des kruises voor het Christusbeeld, groette zwijgend en zette zich in den donkersten hoek van het vertrek.

»Wel *Jan*" vraagde de priester, »welk nieuws brengt gij mede?"

»Goed en slecht, zoo als gij het nemen wilt. Het parlement rust zich krachtig uit; drie legers trekken tegen *Karel* te velde en op het hoofd der koningin is een prijs van 6000 £ gezet."

Maria beefde, doch de koningin had geestkracht en zelfbeheersching genoeg, om haar gevoel te onderdrukken; strakker vertigde zij het oog op den knecht, die zuchtend vervolgde: »mogt ik eens zoo veel kunnen verdienen! Ik heb mijn gansche leven geslaafd en nog niet eens zoo veel penningen kunnen vergâren. Die nu in *Oxford* is, kan in weinig oogenblikken een rijk man worden!"

Eene kille huivering voer *Maria* door de leden, angstig omstrengelde zij hare gebiedster, als wilde zij deze met haar ligchaam bedekken.

Ook de priester scheen door de woorden zijns knechts onaangenaam getroffen; gramstorig riep hij uit: »gij moest u schamen, *Jan,* zulke zondige taal te spreken. Gij bidt wel vlijtig en neemt getrouw de vastendagen in acht, maar dat is niet voldoende; de Heer verlangt een rein hart, een zuiveren wandel, en men mag nooit kwaad plegen, om zich met de tijdelijke goederen dezer wereld te verrijken. Wacht u, mij nogmaals zulke taal te doen hooren, of ik laat u oogenblikkelijk vertrekken."

De knecht kruiste zich en vouwde schijnheilig de handen; doch hij hield het arglistig oog gestadig op de beide vrouwen geslagen, wier ontsteltenis hem niet ontgaan was.

Zachter hernam de priester: »neem de bijl en een paar stevige palen en ga naar den hollen weg in het bosch; daar ligt een gebroken kar, help den voerman de paarden naar hier brengen."

De knecht stond vadsig op en verliet het vertrek. De priester wendde zich tot de vrouwen: »gij ontsteldet hevig," zeide hij, »toen de knecht die heillooze tijding bragt; zijt gij er ook bij betrokken?"

Henrietta Maria antwoordde kalm en met waardigheid: »Gij zijt een ijverig dienstknecht van Gods eenig ware kerk, zoodat ik u zonder schroom vertrouwen kan. Ik ben *Engelands* ongelukkige koningin, die thans naar *Exeter* vlugt, om haar nog ongeboren kind van een anders wissen dood te redden."

(*Wordt vervolgd.*)

BERIGT.

De ondergeteekenden hebben de eer te berigten, da, zij zich belasten met het ***stemmen en repareren van Piano's, Orgels, Melodiums, Violene Violoncellen*** en voorts met al datgene, wat tot d. bezigheden van een MUZIJK-INSTRUMENTMAKER behoort.

Zij nemen voor het stemmen van Piano's **ABONNEMENTEN** aan tegen de volgende condition.

Voor het stemmen van een Piano:

Per Jaar . . . . *f* **50.—**
Per halfjaar . . . . . . » **30.—**
Per drie maanden . . . . » **20.—**

N. B. De gebroken Snaren worden zonder extra kosten geleverd en de Piano's eens per maand gestemd.

Buiten abonnement kost het **stemmen van een tweesnarige Piano *f* 8.**— en van een **driesnarige Piano *f* 10.**—

In geval er Instrumenten zijn waarvan de reparatie aan huis van de ondergeteekenden dient te geschieden dan wordt omtrent de kosten in schikking getreden of worden ze berekend naarmate van den daaraan te verrigten arbeid.

Degenen op Java en Buitenbezittingen woonachtig die de ondergeteekenden wel met hun vertrouwen willen vereeren, kunnen gerustelijk hunne instrumenten afzenden, zullende de te doene reparatien met de meesten zorg worden bewerkstelligd en de instrumenten, vooral wat betreft het **Muzikale gedeelte dier Instrumenten**, als nieuw worden teruggeleverd.

De kosten van verzending herwaarts en die van retour, alsmede de risico deswege komen voor rekening van de primatieve afzenders.

E. F. REIJCKMANS.
(3128) J. J. UTZMANN.

Mr. CARTER,

Tandmeester,

kan Batavia, uithoofde van zijne vele bezigheden, vooreerst nog niet verlaten, en is tot nadere bekendmaking alle dagen te spreken.
Hôtel des Indes, Kamer No. 3. (3099)

WAARSCHUWING.

Een ieder wordt gewaarschuwd geen **crediet** te verleenen aan de Chinezen ***Oeij Engliam, Oeij Enghaij, Oeij Engbouw*** en ***Oeij Engkiat***, allen **minderjarige** kinderen van wijlen den Chinees ***Oeij Tjioseng.*** 3111)

BERIGT.

Het adres van **Rijckmans & Utzman** is op Passer Baroe, het 1e huis linksch. (3071)

Wordt gevraagd, om dadelijk in betrekking te treden, **eene Gouvernante van de Protestantsche Godsdienst,** in staat aan eenige kinderen, grondig het Hollandsch, Fransch en Engelsch te leeren, benevens het Piano-spelen.

Er zal meer op een zacht gemoed en welevende manieren worden gezien, als op eminente Paedagogische kennis.

Behalve eene vrije kamer, bewassching en vriendschappelijk huisselijk verkeer, wordt een goed honorarium toegezegd.

Inclineerenden vervoegen zich met portvrije brieven onder de Initialen A. B. C., bij de Boekhandelaren *de Groot, Kolff en Co.*, Samarang. (3073)

Eene Gouvernante,

door toevallige omstandigheden buiten betrekking komende en de beste getuigenissen kunnende produceren van de familien, waar zij thans werkzaam is, zag zich gaarne op nieuw geplaatst. Adres
(3113) G. KOLFF EN CO.

Gevraagd:

Vijf of zes duizend gulden,
op eerste hijpotheek tegen 7½ pCt.
(3104) H. A. DES AMORIE VAN DER HOEVEN. q. q.

Een gehuwd Man,

(Hollander van geboorte, zag zich gaarne als **Administrateur** of **Opziener** bij een landdelijk onderneming geplaatst. Hij is bekend met Culturen en omgang met de Inlanders, en kan de beste getuigenissen van geschiktheid en goed gedrag overleggen.
Adres: letter W. bij
(3114) G. KOLFF EN CO.

TE KOOP
HET
HUIS
van den heer
G. L. J. van der Hucht
op Kramat, thans bewoond door den heer
D. T. PRYCE.
(3121) JOHN PRYCE EN Co.

TE KOOP

Eene groote en kleine Montering;
Epauletten enz. voor officier van administratie Zeemagt.
3077) Adres LANGE & Co.

TE HUUR **Een Huis** op Sawa Besaar.
(3112) A. L. TIETZ.

TE HUUR **Een Huis** in G..ng.. b ento..n. Te bevragende bij
(3109) G. A. ZAKARA.

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen ***William Dennison,*** ridder van de Nederlandsche Leeuw, worden verzocht, binnen drie maanden betaling of aangifte te doen aan de executeuren
M. S. TAYLOR.
JH. J. QUARLES VAN UFFORD.
H. G. L. VAN HECKING COLENBRANDER. te Cheribon.
(3102).

Ten gevolge van het uittreden van den heer **J. P. Louran**, zullen de tot dus ver door ons gedrevene handelszaken onder de firma **Louran en van Walchren,** door mij op den zelden voet voor eigene rekening worden voortgezet, onder de firma **van Walchren en Co.**

Welke zich bij voortduring in het, door de vorige firma genoten vertrouwen, beleefdelijk blijft aanbevelen.

J. M. VAN WALCHREN.
(3108)

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY.

doen verbazende u twerking ingeval van *brandwonden.* E..... Z...., te *Maastricht*, had zich met kokend water deerlijk gebrand. Hare regterzijde en been vooral waren in een beklagenswaardigen toestand. Op het oogenblik van het toeval had men een middel aangewend, waardoor het vleesch tot op het been zich afschilde. Men riep vervolgens geneeskundige hulp in, doch al spoedig was haar toestand hopeloos. Een vriend die haar bezocht, en wiens been door de zalf en pillen van Holloway genezen waren, beval haar dezelven aan, zij volgde dien raad op, en in veertien dagen tijds was zij genezen, en heeft uit erkentelijkheid hare genezing aan den professor Holloway schriftelijk medegedeeld.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.
» Poerworedjo » F. Neumann.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Souracarta » W. Veldman.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok,
» Samarang » H. L. de Lyon, de Groot, Kolf, & Co. en bij
De hoofdagenten Soesman & Co. (3066)

BOEK-, KANTOOR- EN STEENDRUKKERIJ

VAN

H. M. VAN DORP, TE BATAVIA.

Door de ontvangst van NIEUWE EN FRAAIJE MATERIALEN en GOEDE PERSEN, kunnen thans op bovengenoemde DRUKKERIJ, alle bestellingen op DRUKWERKEN, net en spoedig worden uitgevoerd. Steeds zijn voorhanden verschillende HANDELS-PAPIEREN, als:

Beurbriefjes, Wissels, Rekeningen, Manifesten, Quitantien Cognossementen, etc. etc.;

alsede Modellen van gedrukten, ten behoeve van

Landelijke Administratien,

die tegen zeer *billijke prijzen* geleverd worden. (3122)

KANTOOR- en SCHRIJFBEHO...
van **H. M. van Dorp**
te Batavia:

Ontvangen eene groote sortering **Holland... Fransche papieren, Propatria, me...** grootere formaten.
Fijn postpapier, azuré en wit vergé ... soorten.
Enveloppen met en zonder linnen in ... formaten.
Beste **Ganzen- en Zwanenschachten. Wit** mediaan vloeipapier, Bordpapier ... phants formaat.
Zak inktkokers; Encriers ... criers carrés, **Poudrières, Encriers ...** fijne Porceleinen pomp- en andere inktkokers ...
Decalqueer linnen, Copieerboeken ... met benoodigheden.

Kantoor-Almanak

1859.

Opgeplakt *f* 1,— Onopgeplakt *f* ...
Uitgegeven door
H. M. VAN D...
BATAVIA, 2 Oct. 1858.

VERGULDE EN PALISANDER
SCHILDERIJ-LIJSTE...

van 40 cents tot *f* 2,— de voet, worden ... op alle verlangde dimensien.
SCHILDERIJ GLAZEN
van de **grootste afmetingen.**
Vergulde SUPPORTS.
Te *Batavia* bij
3050) G. KOLFF ...

Nederlandsche Staat Lot...

voortdurend worden bestellingen aangeno...
op Loten voor de 221 Staats-Loterij ...
Prijs voor een heel Lot. . . . . *f* ...
» » half ...
» » vijfde ...
bij
(5031) G. KOLFF ...

Houder van het **Cognossement** ...
order over:
H & C 4865/88. 24 kisten Wij...
geladen door *J. N. Meckmann*, ...
aangebragt van Amsterdam met het ...
schip **Ardjoeno**, kapt. *Rapp*, ge...
zich bekend te stellen bij
de Agenten
(3082) HAAGER & SCHUU...

DE STOOMBOOT

„KONINGIN DER NEDERLANDE...
vertrekt in plaats van **Zondag**, op **Dingsd...** dezer, naar **Samarang** en **Soerabaija...**
Nadere inlichtingen bij de
Directie der N. I. Stoombootmaat...
(3105) MACLAINE, WATSON ...

HET STOOMSCHIP PALEMBA...

kapt. **H. J. ROSEBOOM,**
zal den 26sten dezer via **MUNTOK** en **Riou... SINGAPORE** vertrekken.
Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore ...
W. CORES DE V...
BATAVIA, 16 October 1858.

Passage naar Nederland

Wordt aangeboden met de
TWEE ANTHONY...
kapt. **VAN RYN VAN ALKEMA...**
om van hier te vertrekken omstreeks de ... van November en met de Europa, kapt. ... ook van hier omstreeks de tweede helft van de ... de terugreis aan te nemen. Beide schepen bevel... bijzonder aan voor den overvoer van familien e... personen.
(3076 REIJNST EN V...
BATAVIA, 20 October 1858

Passage naar Macassa...

Wordt aangeboden het ...
NEDERLANDSCH BARKSC...
DRIE GEZUSTERS
kapt **G. C. FISCHER**,
om in het begin der volgende maand te vertr...
Adres
(3119) B. KOPERSMIT ...

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 23 October 1858, No. 85.

BATAVIA.

, op ll. Donderdag alhier plaats gevonden heb-, verpachting der Amfioen voor *Bantam* (met in-der *Lampongsche districten*), *Batavia*, *Buitenzorg* wang, heeft gezamenlijk eene meerdere som van ,000.— dan in het vorige jaar, en ruim *f* 600.000 dan in 1857, opgebragt.

Men meldt ons van *Buitenzorg*, dd. 19 October: het land Tjitrap wordt medegedeeld. dat aldaar, leden dingsdag, den 12den October 1858, des avonds er 5 uren, in onderscheidene kampongs, ten ge-van zware stortregens en hevige rukwinden, schade is aangerigt aan eenige huizen, stallingen, kralen, padischuren en bruggen, zoo , dat en daarvan geheel uit den grond gerukt door stroom zijn weggevoerd geworden, — de schade begroot op *f* 318.— Menschenlevens heeft men ig niet te betreuren.

meldt ons van Buitenzorg. dd. 23 October, per aaf:

eden voormiddag ten elf uren, is, ter hoofdplaats. zorg, op het kantoor van den Assistent Resident , door het Vendu-departement, in het openbaar t, het landgoed *Kedong Badak*, behoorende tot boedel van wijlen Mevrouw de Weduwe *van Son*, en *van Braam*, gelegen nabij de hoofdplaats *Bui-*, hebbende eene uitgestrektheid van 16¼ vier-palen of bijna 3700 bunders, met eene inlandsche ing van ruim 6000 zielen. Onder de voorwaar-an verkoop was, onder anderen, ook bedongen, de kooper verpligt wordt, een inventaris over te voor eene som van circa *f* 50,000,— boven den dingen koopschat. Onder dezen inventaris is be-, aan voorradige padi, voor eene waarde van *f* 30,000.—

e groote menigte landeigenaren, kapitalisten enz., het Buitenzorgsche als uit het Bataviasche, wa-gekomen, om dezen belangrijken verkoop, bijte-. Als naar gewoonte, waren de zonen van het sche rijk niet achter gebleven. ehouden voor *f* 519,000.—

Nog meldt men ons van *Buitenzorg*, dat het land *Kedong Badak*, niet te verwarren met het boven-de landgoed van dien naam, waarvan het geheel scheiden, dezer dagen voor een tijdvak van vijf is ingehuurd, door den heer *Maij*, die thans het beids etablissement te *Gadok* dirigeert. De heer [illegible] spanningsplaats. Bijaldien zijne infigting op goe-onbekrompen voet wordt daargesteld en in stand en, lijdt het geen twijfel, of dit overheerlijk ver-gelegen aan den grooten postweg nabij de tolbrug, hts 2 palen van de hoofdplaats *Buitenzorg* ver-d, zal voor de bewoners van *Batavia* eene uit-ngsplaats opleveren, waar zij nu en dan eenige alleraangenaamst kunnen doorbrengen.

Den 18 dezer is, in de kampong *Kali Poeti*, land , afdeeling *Buitenzorg*, een inlander, oud 50 genaamd *Bapa Jaipa*, onder een klapperboom, den bliksem getroffen en gedood.

Men schrijft ons van Muntok, dd. 16 October: den 12den dezer, hebben zich twee rooversprauw-het district Muntok vertoond. Op dat oogen-bevonden zich eenige Chinezen nabij Tandjong aan het strand, die zich onledig hielden met te kappen. Deze personen zijn door de roovers vallen en van al hunne kleederen en levensmid-beroofd. Den volgenden dag vertoonden diezelfde wen zich te Tandjong Tada, alwaar zij de opva-van vier praauwen aanrandden en van alles zij bij zich hadden beroofden. Eene dier praau-handelsvaartuig, was vrij wel gewapend, doch lette niet, dat alles in handen der roovers viel. ogt den opvarenden evenwel gelukken te ont-. Ook in het district Soengijliat hebben vier roo-auwen een aanval gewaagd op vijftien personen, h aan het strand bevonden, doch ook dezen ge-het, zich door de vlugt te redden.

is een zonderling verschijnsel, dat de roovers mmer aan de Bankasche kusten vertoonen in de October, November, Maart en April, juist de open van overgang van de oost- op de west- en west- op de oostmoesson. andere maanden van het jaar worden zij nooit

Van *Djambi* wordt medegedeeld, dat de troepen de beste gezondheid genieten. De zoon des afge-Sultans, dien men tot beheerscher van *Djambi* nitroepen, moet zich, naar wij vernemen, even vader, schuilhouden en niet opgespoord kun-worden.

VERBETERING.

Ons vorig nommer staat, onder het hoofd Batavia , waarvoor men gelieve te lezen: *Sintang*.

pongsche Districten. Volgens berigten, loopende 9den October, hebben de aanhoudende regens, de maand September, veel kapas doen ver-gaan en het droogen van peper eenigzins belem-

handel was levendig. urende de maand September, kwamen te *Telok Betong* 32 handelspraauwen van *Java* aan, aanvoerende *f* 7380:— aan geld, benevens diverse lijnwaden en andere benoodigheden.

In die maand vertrokken naar *Singapore* 2 en naar *Java* 16 handelspraauwen, beladen met 575 picols gomelastiek, 277 picols harst, 127 picols koffij, 225 picols peper, en 142 picols kapas, benevens eenige kleinigheden.

Aan premien op het vangen en dooden van tijgers werd, in de maand September, uitbetaald *f* 88:—

Banda. Het weder was ier, gedurende de maand Augustus, over het algemeen genomen, stil en fraai. Slechts nu en dan werd de droogte door regenbuijen afgewisseld, vergezeld van sterke winden uit het zuid oosten.

Twee ligte aardbevingen werden waargenomen. Een in den namiddag van den 20sten Augustus, omstreeks 4 uren, in eene verticale rigting, en een in den avond van den 31sten daaropvolgende, 10 minuten over half acht uren, in de rigting van het oosten naar het westen.

De weersgesteldheid is, sedert de maand Maart, van nadeeligen invloed geweest op het rijpen der vruchten. Eene groote hoeveelheid noten viel af.

De notenpluk heeft in de onderscheidene perken, over de maand Augustus, bedragen 10,020,640 pitten, uitmakende omstreeks 80,164 ponden noten, en 20,011 ponden foelie.

(*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 16 *October*. Gisteren nacht is door de politie in het stadsverband gebragt de mandoor *Mardjan*, van Z. M. stoomschip *Ardjoeno*, die door eene vechtpartij zwaar gewond is geworden.

— Naar wij vernemen, heeft, op gisteren middag omstreeks 2 uren, in 's lands gevangenis een stoute diefstal plaats gevonden.

De Chinees genaamd, *Lin Tang Lie*, die kettingjongen was en de vergunning had, om werkzaam te zijn in het stadsverband, nam, terwijl de ziekenvader buiten zat en zijne vrouw sliep, de gelegenheid te baat, om door een venster zich naar binnen te begeven, door van achteren in het huis een raam open te breken, en de sleutels, die de vrouw van den ziekenvader bij zich droeg, af te knippen, de kast open te sluiten en daarin de lang en zuur verdiende penningen, bedragende plus minus *f* 700,— te ontvreemden.

Het is echter, door den ijver van den Schout bij de politie *van Heukelom*, mogen gelukken, den brutalen dief in handen te krijgen.

(*Sour. Ct.*)

Soerabaija, 18 *October*. Laatstleden Zaturdag namiddag had, aan boord van het alhier ter reede liggende Nederlandsche schip *Tonia*, het volgende ongeluk plaats:

Twee matrozen kregen, onder het werk in het ruim, geschil en begaven zich op het dek, alwaar zij met hunne messen aan het vechten geraakten met dat ongelukkig gevolg, dat de een den andere eene zeer gevaarlijke wonde nabij het hart toebragt. De toestand van den verwonde blijft hoogst zorgelijk.

— Wij vernemen, dat de telegraaflijn van hier naar Pasoeroean in gereedheid is en dat heden van laatstgemelde plaats berigten zijn overgeseind.

(*Oostpost*).

AANKOMST DER MAIL.

In den morgen van den 22sten dezer, kwam alhier ter reede het Stoomschip *Koningin der Nederlanden*, kapitein *E. Lewis*, komende van Singapore en mede brengende de Mail brieven en dagbladen, loopende tot 9 September. Wij haasten ons daaruit het volgende mede te deelen:

ALGEMEEN OVERZIGT.

Bij gelegenheid van de opening der zitting van de generale raden in Frankrijk, hebben zoowel de graaf de Persigny als graaf de Morny de gelegenheid waargenomen, de eerste om zich over de buitenlandsche, de tweede over de binnenlandsche aangelegenheden des lands uittelaten. De redevoering van den graaf de Persigny was, wat haren hoofdinhoud betreft, eene verheerlijking der Fransch Engelsche staatkunde en bestemd om aantetoonen, dat de belangen van beide landen zoo innig met elkander verbonden zijn, dat deze alliantie aan geen enstige gevaren kan blootstaan. Daarlatende in hoeverre deze ontboezeming al of niet van hooger hand is uitgegaan, zoo veel schijnt zeker, dat zij dienen moet tot bestrijding van dezulken, die in de havenwerken van Cherbourg eene bedreiging tegen Engeland willen zien. Hij beweert voorts, dat de betrekkingen tusschen Frankrijk en het overige Europa nooit eervoller en vriendschappelijker geweest zijn dan op dit oogenblik; of, zoo als de heer de Persigny zich uitdrukte, dat de sterke, magtige en wijze regering van Frankrijk in staat geweest is, tot algemeene bevrediging van Europa, na een roemvollen oorlog, nog roemvoller vrede te sluiten.

Terwijl de graaf de Persigny te St. Etienne Frankrijks positie tegenover het buitenland schetste, greep de graaf de Morny deze gelegenheid aan, om de binnenlandsche aangelegenheden met een stralenkrans te omringen en om een fraai gekleurd tafereel te ontrollen van hetgeen Frankrijk, door hervormingen en liberaler instellingen, te gemoet gaat. Zijne verzekeringen moeten uit den aard der zaak zoo veel te meer gewigt hebben, omdat hij het was, die als rapporteur der zoogenaamde veiligheidswet, in de wetgevende vergadering met een bewonderenswaardige naïviteit verklaarde, dat alleen afkeer van strenge maatregelen de regering zoo tolerant ten opzigte van de onverbeterlijke vijanden van rust en orde gemaakt had en dat Frankrijk eischte beschermd te worden. Het is zeer te hopen, dat de tegenwoordige vooruitzigten van den graaf zich zullen verwezenlijken.

De keizer en de keizerin der Franschen zijn dezer dagen naar Biarritz vertrokken. In het midden dezer maand zal de keizer het kamp van Chalons bezoeken.

Betreffende den afloop der Parijsche conferentie deelen de Fransche half-officiele bladen mede, dat de werkzaamheden van dat ligchaam nog andere bevredigende maatregelen ten gevolge zullen hebben. Men verzekert o. a. tellig, dat het hervatten der diplomatieke gemeenschappe met Napels, zoowel bij Engeland als bij Frankrijk een besliste zaak is. Lord Palmerston, die eenige dagen te Parijs vertoefde, moet over deze en andere aangelegenheden herhaalde bijeenkomsten met den Keizer gehad hebben.

Niets nieuws uit Engeland. Koningin Victoria is den 21 Aug., van haar uitstapje van Berlijn, te Londen teruggekeerd.

De Keizerin van Oostenrijk is den 21 Augustus van een zoon bevallen. De vreugde was groot, hetgeen niet te verwonderen is bij eene bevolking, die zoo zeer aan de regerende dynastie gehecht is, als de oostenrijksche. De vreugde verminderde echter, toen de hoop op eene algemeene amnestie niet werd verwezenlijkt; in plaats daarvan kreeg de bevolking bevel te illumineren. De Oostenrijksche regering blijft nog altijd een onaangenamen vorm kiezen, hetgeen haar in Italie zoo gehaat gemaakt heeft. Daarentegen is er veel geld aan de armen uitgedeeld. De jonge prins heeft bij den doop de namen ontvangen van Rudolf Frans Karel Jozef.

De Koning van Pruissen is uit Tegernsee te Potsdam teruggekomen. Zijne gezondheid schijnt daar niet vooruitgegaan te zijn. Nopens de regeringskwestie zijn verschillende geruchten in omloop, waarop echter hoegenaamd niet te rekenen valt.

Over de Deensch Duitsche kwestie hoort men niets. Alleen verneemt men, dat de Duitsche bondsvergadering hare zittingen eerst den 9 Sept. zal hervatten.

De tolconferentien te Hanover zullen waarschijnlijk weder zonder eenig resultaat afloopen. De Oostenrijksche voorstellen tot wijziging van de bepalingen, die het onderling verkeer belemmeren, vinden weinig ingang. De Duitsche staten en staatjes willen slechts op enkele punten toegeven.

Uit Genua wordt gemeld, dat het blad *Italia del Popolo* aan zijne lezers heeft bekend gemaakt, dat het zal ophouden te verschijnen. Dit heeft in zoo verre eenige bekentenis, als dit blad het trouwe orgaan van Mazzini was. Ingevolge de nieuwe wet op de drukpers is dit blad reeds zooveel malen tot boete veroordeeld, dat de eigenaren het raadzaam hebben geacht de uitgave te staken. Buitendien bevinden zich verscheidene der verantwoordelijke uitgevers, die beurtelings aan het hoofd van het blad gestaan hebben, in de gevangenis.

Volgens de *Augsb. Ztg.* nemen de opstanden onder de bevolking van Bosnie meer en meer, ook in uitgebreidheid, toe. De Christenen, die zich aanvankelijk niet tegen de beys konden verdedigen en bij duizenden op oostenrijksche grondgebied de wijk namen, concentreren zich thans en maken zich tot wederstand gereed.

Het is der turksche regering eindelijk gelukt, met het huis Dent Palmer & Co. te Londen, eene leening te sluiten van 5 millioen £ tegen 6 pCt. Deze leening wordt niet alleen gedekt door de opbrengsten van Turkije in het algemeen, maar ook door de inkomsten der tollen te Constantinopel. Deze inkomsten bedroegen in 1857 600,000 £. Eene speciale commissie der keizerlijke regering, bestaande uit 5 leden, zal op deze inkomsten het toezigt houden. Daar deze leening hoofdzakelijk ten doel heeft, om in de turksche finantien eene hervorming te brengen, heeft de regering des sultans zich verbonden, het bedrag getrouw te bezigen tot inwisseling van het papiergeld. De sultan, die tot dusverre met den staat van 's lands finantien onbekend was, is door de ministers daarmede nu bekend gemaakt. Het schijnt dezen vorst ernst te zijn met de beoogde hervormingen, zoo als uit een bevelschrift blijkt, dat wij later mededeelen. Lezenswaardig zijn de bijzonderheden, welke wij daar op zullen laten volgen.

Overigens luiden de berigten van het ottomanische gebied bij voortduring hoogst ongunstig, ten aanzien van de spanning, die er heerscht tegen de christelijke bevolking. Eene zamenzwering tegen den onderkoning van Egypte maakt daarop in zooverre eene uitzondering, als zij tegen het eigen bestuur des lands gerigt was. Een ander berigt, uit Constantinopel ontvangen, gaat thans nog verder, want daarin word gewaagd van het ontdekken eens complots, dat niets minder ten doel had dan den sultan van den troon te stooten en daarop zijn broeder Abdul-Azis te plaatsen.

Reeds weet men, dat tusschen de gevolmagtigden der europesche mogendheden en China een tractaat tot stand is gekomen. Later is vernomen, dat ook met Rusland en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika een tractaat is gesloten, van welk laatste wij later de hoofdvoorwaarden opgeven. Men is benieuwd den volledigen tekst van dit tractaat te kennen; eerst dan zal men over het meerder of minder gewigt een oordeel kunnen vellen. Voor 's hands kunnen wij ons nog niet vereenigen met dezulken, die van dit tractaat groote gevolgen verwachten, vooral niet, wat de uitbreiding van de christelijke godsdienst in dit rijk betreft. Men kent toch de dubbelhartigheid der chinesche ambtenaren, hunne gewoonte geen woord te houden, zoodra zij maar kunnen en de onmagt van het hof van Peking, om al de handelingen van zijne agenten behoorlijk te controleren. Reeds in 1844 had de regering van Louis Philippe, ten behoeve van het Christendom en de zendelingen, belangrijke concessien verkregen. Men heeft daarop vertrouwd en het is daardoor, dat de heer Chappedeleine het leven verloor en de vervolgingen tegen de Christenen weer een aanvang namen. Engeland en Frankrijk zullen dus genoodzaakt zijn, eene voldoende zeemagt in de wateren van China te onderhouden. Welligt heeft het cabinet der Tuillerien dit ook begrepen, ten minste men verzekert, dat reeds met Portugal onderhandeld wordt over eene uitbreiding van den belangrijken post te Macao.

Tijdingen uit Alexanderie, te Weenen ontvangen,

melden dat in eerstgenoemde plaats een complot ontdekt is, ten doel hebbende de bestaande regering omver te werpen. Vier pachas en eenige hoofdofficieren waren in hechtenis genomen; twee der voornaamste zamenzweerders waren te Aboukir gevat en gevangen gezet.

Het liberale ministerie van Belgie wil het openbaar volksonderwijs krachtdadig bevorderen. Om te gemoet te komen aan de burgerlijke gemeenten, die te arm zijn, om voor de daarstelling en het onderhoud van schoolgebouwen en onderwijzerswoningen, overeenkomstig de voorschriften der organieke wet op het lager onderwijs, te kunnen zorgen, had de regering onlangs, in het bekende wetsontwerp tot versterking van Antwerpen en tot uitvoering van een aantal openbare werken, eene som van een millioen aangevraagd, ten einde die tot subsidien aan te wenden. Deze som was echter niet toereikende voor de behoefte en, na de verwerping van gemelde wetsvoordragt, heeft de regering een plan van grooter omvang ontworpen, dat ten doel heeft, om binnen korten tijd al de gemeenten des lands van de noodige lccalen en materieele hulpmiddelen voor het lager onderwijs te voorzien. Volgens dat ontwerp zal namelijk eene leening van 9,000,000 fr. worden aangegaan, waarvan een achtste als subsidien en het overige als voorschotten aan gemeentebesturen zal worden verstrekt, ten einde deze in staat te stellen, om schoolgebouwen en onderwijzerswoningen te bouwen en te herstellen, het noodige materieel aan te schaffen, enz. Ter uitvoering van een en ander zou een tijd van zes jaren gegeven worden, terwijl de gemeentebesturen, die in het genot van voorschot deelen, de verpligting moeten op zich nemen, deze som binnen den tijd van 20 jaren af te lossen, met uitkeering van eene jaarlijksche rente aan den staat.

Het in dien geest ontworpen plan is aan de provinciale vertegenwoordiging ter beoordeeling toegezonden. De meeste dier vergaderingen hebben bereids een gunstig advies op het ontwerp uitgebragt.

LAATSTE BERIGTEN.

— Wij lezen in de *Straets Times extra* van 17 Octob.: Londen, 9 September. De algemeene staat van zaken is vrij voldoende. De geldmarkt is ruim, de handel beterende, de bezigheden algemeen en de maatschappelijke toestand rustig.

Het politieke bestaan van de Oost-Indische compagnie is, den 1sten dezer, geeindigd, alswanneer de nieuwe raad, onder voorzitting van Lord Stanley, den eersten Staats secretaris voor Indië, zijn werkzaamheden begon.

De Atlantische telegraaf hield ll. Vrijdag op te werken; de oorzaak daarvan is tot heden onbekend, doch men voedt deswege groote vrees.

— Het nieuws over Rusland uit China ontvangen, dat de staking der vijandelijkheden mededeelde, heeft groot genoegen verwekt.

— Een onderzeesche telegraaf is tusschen de Kanaaleilanden gelegd.

— Het Parijsche congres heeft zijne zittingen geëindigd.

— Eene maatschappij voor de daarstelling van een telegraaf van Indie naar Singapore, en van daar naar China en Australie, is opgerigt.

NEDERLAND.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Vrijdag 3 September, des namiddags ten $1^1/_2$ ure, met een buitengewonen trein uit 's Gravenhage vertrokken, kwamen de leden van het vorstelijk gezin te 3 uren op het kon. paleis op den Dam te Amsterdam aan. Reeds vroegtijdig golfde eene zamengedrongene menigte langs den weg, dien het koninklijk gezin nemen zou en was het Damplein in al zijne uitgestrektheid door eene digte volksmassa bezet. H. M. de koningin, haar jongsten zoon, prins Alexander, aan de hand houdende, verscheen het eerst op het balkon van het voormalig stadhuis en werd met de levendigste toejuiching begroet. Daarop verscheen Z. M. de Koning met Z. K. H. den prins van Oranje, en de geestdrift steeg ten top, toen Z. M. den prins met hartelijkheid de hand drukte en hem als het ware aan het volk voorstelde. Inmiddels betraden ook HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik en prins en prinses Frederik en prinses Maria het balkon, waarna met vernieuwde kracht zich het volksgejuich verhief, dat, toen de vorstelijke familie het balkon verliet, zich nog eens onbedwongen liet hooren. Te 7 uren arriveerde te Amsterdam met een extra trein H. M. de koningin moeder, komende van Soestdijk. Nauwelijks aan het paleis afgestapt, is H. M. met Z. M. den Koning op het balkon verschenen. De koning aan de opwelling zijner kinderlijke gevoelens gehoor gevende, omarmde toen zijne doorluchtige moeder, en de overgroote menigte, welke den Dam nog steeds vervulde, begroette de vorstelijke personen wederom met een levendig gejuich. Des avonds is aan Z. M. door de vereenigde liedertafels eene serenade gebragt. De leden van het koninklijke gezin hebben zich daarbij voor de geopende vensters van het paleis vertoond.

Op den verjaardag van den kroonprins, den 4 September, heeft er op den Dam eene groote parade plaats gehad van de troepen der bezetting en der schutterij, waarbij het bevel aan den luit. gen. Duycker was opgedragen. Z. M de Koning heeft met de prinsen van Oranje, Hendrik en Frederik de vereenigde corpsen in oogenschouw genomen.

Na den afloop van de parade hebben de deelnemers aan de volksspelen op het Funen en op de Botermarkt zich met muziek derwaarts begeven. Z. K. H. de prins van Oranje sloeg met belangstelling deze spelen gade.

Des namiddags was er galadiner ten hove van meer dan honderd couverts. Het hof, de ministers en het corps diplomatique waren daarbij tegenwoordig.

Des avonds is er eene schitterende algemeene illuminatie ontstoken. Tot laat in den nacht holde eene opeengepakte menschenmassa langs straten en grachten. Het koninklijk gezin en zijn gevolg zijn te 9 uren, in een aantal open rijtuigen, van het paleis vertrokken en hebben op verschillende plaatsen de illuminatie bezigtigd, waar zij overal met de uitbundigste en ondubbelzinnigste bewijzen van gehechtheid werden ontvangen. Zelden was de hoofdstad des rijks in een zoo schitterend kleed gedoscht.

Zondag, 5 September, hebben al de leden van het Vorstelijk Huis de godsdienstoefening in de Nieuwe kerk bijgewoond, onder het gehoor van den hoogleeraar W. Moll. Des namiddags te 2 uren hebben H. D. het kon. zoölogisch genootschap Natura Artis Magistra met een bezoek vereerd. Bij het binnenkomen werd de kroonprins op eene hartelijke wijze door den president van het genootschap toegesproken en aan Z. K. H. het honoraire lidmaatschap aangeboden. Vervolgens gebruikten het koninklijk gezien aldaar een collation.

Dingsdag, 7 September, heeft Z. M. audientie gegeven aan commissien en civiele en militaire autoriteiten, die bijzonder talrijk bezocht werd. De kroonprins had ter regterzijde des konings plaats genomen.

Des middags van 1 tot 2 uren heeft het muzykcorps der schutterij voor het paleis eenige stukken uitgevoerd.

Te 2 uren bezochten H. M. de koningin en andere leden der koninklijke familie eene matinée musicale, door het diamantwerkers weezenfonds in het Park gegeven.

Daarna hebben de vorstelijke personen onderscheidene merkwaardigheden bezigtigd en hebben zich des middags aan het diner vereenigd. H. M. de koningin-moeder echter is te 4 uren per extratrein naar Soestdijk teruggekeerd.

Des avonds heeft er in den grooten schouwburg eene gala voorstelling plaats gehad. De zaal was op eene het feest waardige wijze gedecoreerd, terwijl de leden der kon. familie de voorstelling met HD. tegenwoordigheid vereerden.

Dingsdag, des middags ten 12 ure, is er eene harddraverij gehouden, van wege de afdeeling Amsterdam der Holl. Maatschappij van Landbouw.

Nog is dien dag de eerste paal ingeslagen op het terrein voor het op te rigten *Paleis voor Volksvlijt.*

Des middags was er wederom diner ten Hove, waarop ook vele aanzienlijken uit de residentie waren genoodigd.

Eene soirée dansante besloot als het ware de Amsterdamsche feesten.

Woensdag, 8 September, is het koninklijk gezin naar 's Gravenhage teruggekeerd.

De Prins van Oranje is, bij gelegenheid van zijn 18den verjaardag, door den koning benoemd 1° van kapitein ter zee à la suite tot schout bij nacht, 2° van kolonel à la suite van het reg. grenadiers en jagers tot generaal majoor, buiten bezwaar der schatkist, met vergunning, om, met afwijking van de ten deze bestaande bepalingen, in dien verhoogden rang de uniform der grenadiers te blijven dragen, 3° als generaal majoor bij het leger tot commandant der reserve brigade; 4° van kolonel van het wapen der infanterie van het leger in Ned. Indië en daarbij à la suite gevoerd tot generaal majoor bij dat wapen, met magtiging, om, in afwijking van de bestaande bepalingen, de uniform te dragen van het wapen der inf. van gemeld leger. De keizer van Rusland heeft den kroonprins benoemd tot ridder grootkruis der St. Andreas orde.

Tot chef van het militair huis van Z. K. H. is benoemd de graaf van Lijnden, stalmeester des konings, en tot HD. adjudanten de luiten. ter zee 2de klasse A. F. R. E. baron van Haersolte van den Doorn; de, majoor J. A. van den Bosch, van den generalen staf: vroeger toegevoegd aan den kroonprins; en de 1ste luit. Jhr. K. W. de Kock, van het reg. gren. en jagers, vroeger dienst doende bij den Prins, met bepaling dat beide laatstgemelden in verband daarmede zullen overgaan bij den grooten staf.

De voormalige gouverneur van den prins, luit. kol. *Jhr E. A. O. de Casembroot*, van den generalen staf, is benoemd tot kolonel van dien staf; terwijl Z. M. een openlijk blijk willende geven van H. D. erkentelijkheid voor de trouwe, belangloze en gewigtige diensten, door hem aan Zr. Ms. huis en aan den lande bewezen, in de tot dusver door hem bekleede betrekking van gouverneur van Z. K. H., hem van ridder der orde van den Ned. Leeuw heeft bevorderd tot commandeur dier orde.

De Minister van Staat baron *Forstner van Dambenoy*, gewezen intendant der opvoeding van Z. K. H., is door den koning benoemd tot Ridder Grootkruis der Orde van de Eikenkroon.

Nog heeft Z. M. eenige vroegere docenten van den Prins met ridderorden begiftigd.

— Met de vorige mail is reeds gemeld, dat onder de wetsontwerpen, die des tijds in gereedheid waren, om spoedig aan de tweede kamer bij de opening der nieuwe zitting te worden aangeboden, ook behoorde de wet, regelende het beheer en de verantwoording de koloniale geldmiddelen (art. 60 der grondwet). Naar men verzekert, moet daarbij als een der hoofdbeginselen, waarover jaren lang strijd gevoerd is, op den voorgrond staan, de aanbieding eener vijfjarige begrooting voor de indische huishouding aan de wetgevende magt in het moederland.

— Men schrijft ons uit Amsterdam, dd. 8 September Het valt wel niet te betwijfelen, dat, in overleg met de invloedrijkste leden van de stedelijke regering der hoofdstad en met de voornaamste leden van het collegie der regtbanken en uitstekende lieden van den handelstand, beraadslaagd is geworden wegens de verschillende, in de aanst. zittingen der Kamers in te dienen, wetsvoorstellen, waaronder voornamelijk het daarstellen van nieuwe spoorwegen hier te lande, alsmede het voorstel van den heer van Vlissingen, betreffende het koloniseren door particulieren in de O. I. Buitenbezittingen, eene verandering in het belastingstelsel, lands en stedelijke accijnsen en regterlijke organisatie, het eerst in behandeling genomen zullen worden. — Of de herziening der wet op de Ind. drukpers in beraad genomen zal worden? Het is te wenschen. — Sedert drie jaren zijn in de meeste staten vele veranderingen en groote verbeteringen, voornamelijk ter zake van bevordering en uitbreiding van den wereldhandel en de industrie, tot stand gek[...] terwijl in Nederland nog weinig daarvan be[...] wordt.

Nadat door de leden der conferentie te Parijs de [...]ganisatie der Donauvorstendommen is geregeld, is [...]geling van de Donauscheepvaart in behandeling [...]men geworden. — Men vraagt zich af, of Holland [...] belang daarbij heeft?

Toen Frankrijk en Engeland eene oorlogsvloot [...] China zond, alstoen werd deze gevolgd door [...]kaansche en russissche schepen, met dat gunstig [...] dat thans ook deze beide Mogendheden een voor[...] Vredestractaat met China gesloten hebben.

Zou Nederland geen enkel bemande stoomboot [...] Oost-Indien naar China hebben kunnen zenden, [...] officier van hoogen rang, voorzien van de noodi[...] magten, ten einde de gelegenheid waar te nem[...] ook een voordeelig tractaat met het hemelsche [...] sluiten? of zouden Nederland en zijn O. I. Bezit[...] geen regtstreeks belang daarbij hebben?

Deze vragen dringen zich onwillekeurig op [...] ieder, die eenig belang stelt in de belangen van [...]land en diens Overzeesche Bezittingen. Het sch[...] het afgetreden ministerie al zijne oplettendheid [...] op het versterken eener partij, met wiens behul[...] regeringsvorm daargesteld zoude worden, voor[...] bestaan hebbende, en daardoor de wezenlijke be[...] der natie zijn veronachtzaamd geworden.

Het tegenwoordige Ministerie zal een moeijelij[...] te vervullen hebben, om het verzuimde en verw[...] te verhelpen en te verbeteren.

Het is te hopen en te wenschen, dat de gemeensch[...]lijke belangen van het Moederland en van diens Oost[...] Bezittingen door dit Ministerie, door de beide [...] ondersteund wordende, ernstig voorgestaan en [...] bevorderd zullen worden.

Eene regtstreeksche postverbinding tusschen Ne[...]derland en de O. I. bezittingen is een sedert l[...] voeld vereischte, thans zooveel te meer, doordien [...] met Amerika door den telegraaf verbonden is.

Sedert Vrijdag jl. is de onderzeesche kabel [...] men heeft nog niet kunnen ontdekken, waar het [...] ontstaan, en of het ligt te verhelpen is. Voor[...] zal de telegraaf niet tot gebruik opengesteld word[...] wordt de kabel spoedig hersteld.

Inmiddels varen de stoombooten tusschen Ierla[...] Amerika geregeld alle 4 dagen, en doen de reis [...]nen 10 à 11 dagen.

Aangaande den handel, zoo schijnt deze zich v[...] zwaren schok, verleden jaar ondervonden, te hers[...] Het vertrouwen herleeft weder. Overvloed va[...] op de meeste europesche beurzen, doet de fonds[...]gen en meer leven in den goederenhandel ontsta[...]

— Den 29sten Augustus is in het Nieuwe Diep [...] barkeerd een detachement militairen, ter sterkte [...]man, met het schip *Jupiter*, gezagvoerder P. Bar[...] ten einde naar Java te worden overgebragt. [...] detachement zal gecommandeerd worden door den [...]tein der artillerie J. G. A. Kempees, onder mede[...] van de 2de luitenants F. Bovens en J. A. Sch[...] beiden van het wapen cavallerie, die van verlo[...] Indië terugkeeren.

— Z. M. heeft goedgekeurd de algemeene rek[...] aantoonende de hoegrootheid der Oost-Indische [...] in goederen en geld, en het gebruik van die remi[...]maakt, gedurende het jaar 1856, benevens de der[...] laatste suppletoire rekening van 1853, de tweede su[...]toire rekening van 1854, en de eerste suppletoire re[...]ing van 1855, en de betrokken staatscommissie o[...]den, onder dankbetuiging voor den door haar ver[...] arbeid.

— Door van uitvinding tot uitvinding te komen [...]nieuwt de menschheid de wonderen der heilige sc[...] Wat wij bedoelen is in Nederland gebeurd. Iem[...] in twee dagen van Rotterdam naar Arnhem ge[...] loopende op het water, door middel van op zekere [...] vervaardigde schoenen. Hij bestuurt zich door [...] van een riem en heeft een weddingschap aangegaa[...] in zeven dagen van Rotterdam over den Rijn [...] Keulen te gaan.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 A[...]

Nog altijd dezelfde schraalte van nieuws uit [...] Prins Napoleon, die van zijn uitstapje naar Zwits[...] is teruggekeerd, heeft ll. Zondag deel genomen aa[...] ministerraad, die weder, onder het voorzitterscha[...] keizers, te St. Cloud gehouden is. Hetgeen daarin [...]handeld werd, is van geen overwegend belang. [...] bevestigt zich, dat maarschalk Randon zijn ontslag [...] genomen als gouverneur-generaal van Algerie.

Het trekt de aandacht, dat bijna de geheele period[...] drukpers in Frankrijk, een voorzigtig stilzwijgen in[...]neemt omtrent het bombardement van Jeddah.

Het *Journal de Frankfort* vereenigt zich met [...]mige engelsche bladen, om dat bombardement go[...]keuren. Engelands overwigt, zoo redeneert het bla[...] de veraf wonende mahomedaansche bevolkingen, w[...] de regering te Constantinopel weinig invloed uitoe[...] vloeit voor een groot deel voort uit die krachtdad[...]kunde, welke zelfs den schijn van zwakheid vermijdt [...] daar nu de Britsche magt de eenige is, die de eur[...]pesche beschaving in het verwijderde Oosten vert[...]woordigt, zoo valt het niet tegen te spreken, dat [...] voorzigtig gehandeld is en de britsche magt te hand[...]ven en ter zelfder tijd, door de demonstratie van de [...]*clops*, iedere verdere interventie te voorkomen.

Men merkt teregt op, dat het blad dwaalt, zoo d[...] deze laatste zinsnede de zending des franschen com[...]saris Sabathier overtollig verklaard wordt. Het bomb[...]dement van de *Cyclops* heeft eene geheele bevolk[...] getroffen, die stellig voor een groot gedeelte sch[...]delijk medepligtig geacht kan worden. Maar de zen[...]ding der commissarissen had ten doel, om, na[...] moordenaars gestraft zouden zijn, een onderzoek in te stel[...]len, naar het gedrag der burgerlijke en regterlijke [...]toriteiten, die de misdadigers hebben laten begaa[...] hunne handelingen zelfs hebben goedgekeurd.

Het tractaat, door Engeland en Frankrijk met China sten, is van te groot belang voor alle landen van ropa, inzonderheid voor Engeland, dan dat de *Times* over dit resultaat niet zeer zou verheugen. Slechts zaak hindert dit dagblad, namelijk dat het berigt deze gebeurtenis over St. Petersburg gekomen en door ansche regering aan de engelsche medegedeeld is! tot de overtuiging gekomen te zijn, dat de mededeniet verdicht was, verklaart de *Times*, dat dit succhitterender is dan iets, wat de laatste jaren hebben leverd.

den toegang tot China te openen, zegt de *Times*, en wij voor den handel gedaan, hetgeen Columbus den beschaafden mensch gedaan heeft: wij hebben nieuwe wereld ontsloten.

Verts is de *Times* van oordeel, dat men nooit lof gezal kunnen toezwaaijen aan lord Elgin, het hoofd expeditie.. Het blad hoopt hem weldra de eer te en bewijzen, die hem toekomt.

e *Times* houdt zich bezig met het geen gedaan ort te worden, om het groote werk te bevestien te bestendigen. Zoo als men weet, heeft Engein den Oosterschen oorlog een groot aantal kanonooten laten bouwen, waarvan er eenige ten bee der Chinesche expeditie gebruikt zijn. Die kanonooten wil de *Times* nu naar China zenden. Overal eene rivier van zes voet diepte is, wil het blad de ners der beide oevers gewennen aan het gezigt van ngelsch oorlogschip. Want om alle mogelijke reacvoorkomen, moet Engeland eene sterke en geduchte ng aannemen tegenover zijne aanstaande handelsgen in het hemelsche Rijk! Indien lord Derby, zoo de *Times* zijn betoog, en zijn gouvernement, onze inning zullen bestendigen en de nieuwe Chinesche duurzaam maken voor de engelsche industrie, dan zij aanspraak hebben op de dankbaarheid van toede geslachten.

De *Morning Post* vindt, in de in China behaalde elen, een schitterende regtvaardiging der staatkunde ord Palmerston en wijdt een bijzonder artikel aan twikkeling van dit denkbeeld.

Met de *Jura* zijn berigten ontvangen uit New-York 0 dezer, benevens $ 151,106 aan specie. De Wasonsche correspondent van de *New-York Express* ert, dat de presidenten van Nicaragua en Costa-Rica, zij, eenige maanden geleden, de kwestie betreffende ensregeling bijlegden, tevens een adres aan de regen van Frankrijk en Engeland rigtten, waarin zij bescherming en bijstand tegen de Vereenigde Staten chten. Tengevolge daarvan had de regering der igde Staten een gedragslijn aangenomen, die de geheele wereld zoude toonen, dat de Unie niet emens is, zich de een of andere buitenlandsche inng in de aangelegenheden van Centraal Amerika te welgevallen, doch dat zij in den geest van de leer Monroe zoude handelen.

or de nieuwe gouvernements-leening van 10 millidollars, waren ongeveer 30 millioen aangeboden.

Er is hier thans veel sprake van een proces, dat een anger is van het beruchte proces Migeon, en hetde Fransche regering tracht te smoren. Er moeten ijk, bij de verkiezing van leden voor de algemeene in het canton le Blanc van het departement de ongeloofelijkste willekeur en kuiperijen in erk gesteld zijn, om den heer David, den officieeandidaat, te doen verkiezen. Al wat naar eenige eit zweemt, van de maires tot de politie-agenten, es en brandspuitgasten, moet omgekocht zijn, oor dit doel werkzaam te zijn, onverschillig door welddelen. Het doel is dan ook volkomen gelukt, doch onder dat een 30tal kiezers in een uitvoerig geschrift deze schreeuwende onregtvaardigheden geprotesteerd , terwijl de tegen-candidaat, graaf Bondy, voorpair en prefect onder de Julij-regering, deswege bezwaarschrift heeft in gediend. Toen men dit, en de mededeeling vernam, dat de afgevaardigde der tie, Emile Ollivier, als de pleitbezorger over deze het woord zou voeren, werd het officieele heirleger chrik bevangen. Door een geheel ongewonen maatvan den minister van justitie, "om redenen van are veiligheid" werd de zaak naar eene andere regtverwezen. Die regtbank werd echter, ten einde Ollivier geene aanleiding te geven, voor een talrijk deze kuiperijen aan de kaak te stellen, in het niet gevormd, vermits twee regters, vóor de opeder teregtzitting, de zaak recuseerden. Men kan , welk een opzien deze aangelegenheid in alle en baarde, al is het dat de fransche dagbladen geen woord durven gewagen, en welke verlede deze zaak aan de regering veroorzaakt, in weeran al hetgeen waarover zij beschikken kan.

Een hoogst belangrijke tijding is over St. Petersburg ijs ontvangen, namelijk dat tusschen de gevolmagder europesche mogendheden en de Chinesche comissen een tractaat tot stand is gekomen, waarbij gen is, openstelling der havens (alle of alleen de de vijf, weet men nog niet), vrije uitoefening der elijke godsdienst, benoeming van consuls en zoo , zending van diplomatieke agenten naar Peking. rijk en Engeland bekomen eene schadevergoeding.

TURKIJE.

ds begint de periodieke drukpers het bombardevan Jeddah aan een onderzoek te onderwerpen. Kolln. *Zeitung*, hoewel erkennende, dat nadere gen het oordeel over deze zaak nog zeer wijzigen , merkt echter op, dat de commandant van de ps de stad nog twee dagen achtereen gebombardeerd toen reeds het doodvonnis over de schuldigen gewas en wel, omdat Namik pacha verklaarde, dat veroordeelden niet ter dood brengen *mogt*, voor er de sultan het doodvonnis bekrachtigd had. Het moet opmerken, dat Namik-pacha zeer juist handelomdat eene wet bestaat, volgens welke geen pacha mensch mag laten ter dood brengen, voor het vonvoor den sultan eigenhandig onderteekend is- een gemaakt tot beteugeling van de vroegere willekeur Turksche pachas, waartegen in het beschaafd Europa zoo menige stem zich heeft verheven. Het bombardement der stad is dus in het oog der *Kolln. Ztg.* een gruwel, waarvoor geen verschooning denkbaar is.

Ook de *Times* velt een afkeurend oordeeld over het bombardement. Het blad zegt, dat iedereen de regtvaardigheid van dit bombardement zou hebben bevroed, onmiddelijk na de moordtooneelen, die te Jeddah plaats hadden; maar nu de *Cyclops* destijds werkeloos bleef en de engelsche regering zich officieel tot de Porte wendde, die dadelijk in de gevraagde genoegdoening toestemde en krachtige maatregelen nam, om de schuldigen te straffen,—bij dien stand der zaak en nu de Porte alles heeft gedaan, wat men van haar verlangde, kan de *Times* zich geen rekenschap geven van de gronden van billijkheid en regt, die tot het bombardement van Jeddah hebben geleid. — De *Morning Herald* daarentegen hecht heden in een hoofdartikel zijne volkomene goedkeuring aan de handelingen van kapitein Pullen, den bevelhebber van den *Cyclops*.

De indruk, dien het bombardement van Jeddah te Parijs gemaakt heeft, blijkt mede ongunstig, doch van een anderen aard te zijn. Men schijnt namelijk ontevreden te wezen, dat de commandant van de *Cyclops* tot het bombardement is overgegaan, voor dat het Fransche oorlogschip aangekomen is. De heden door ons ontvangen Parijsche bladen bewaren tot dus verre daarover het stilzwijgen.

Uittreksel uit het dagboek van een Nederlandsch zeeofficier in Japan.

Den 20sten April 1858, maakten wij alles gereed, om een reisje van langen duur met de *Japan* [1]) te maken.

Den 21sten te 8 uren, embarkeerden wij op de *Japan* met de beide Japansche commandanten; *Kato Sintaro* en *Isawa Kingo*, benevens 16 leerlingen, buitengekomen stoomden wij om den Noord naar Straat *Firado* en zetteden alle zeilen bij. Te 4 uren ankerden wij in eene kleine baai, ten noorden van *Firado*, waaraan het dorp, *Taiko* genaamd, ligt. Wij gingen onmiddelijk naar den wal, waar ons een zeer goed verblijf in een tempel werd aan gewezen, en deden eene wandeling door het dorp en de omstreken. De bevolking was in het geheel niet bevreesd en de vrouwen vooral niet ongevoelig voor eenige kleine geschenken, in koperen ringetjes met glazen steentjes bestaande; men bragt zelfs de kleine kinderen naar ons toe, om ze door ons te laten bewonderen. Onze doctor bezocht eenige zieken, waaronder vrij hevige en zeer verwaarloosde.

Op deze reis ontvingen wij voor ons gebruik Japansche munt, iets, dat tot nu toe nooit was toegestaan geworden.

Den 22sten April roeiden wij, met een der sloepen van de *Japan* naar Firado en wandelden daar in de stad, bezochten een tempel, waarin zich verscheidene japansche schilderijen van de baai van *Nagasaki* en van chinesche en hollandsche schepen, bevonden. Wij gaven een geschenk in geld voor den priester, die dadelijk met al zijne trawanten eenige gebeden voor ons welzijn opzeide. Gaarne hadden wij nog de oude woonplaats van onze voorvaderen in de zeventiende eeuw, bezocht, maar die was te ver van onze ankerplaats verwijderd. Des avonds vertrokken wij naar *Simonoseki*.

Den 23sten April waren wij met den dag voor Straat *van der Capelle*, liepen haar binnen, passeerden *Kokina* en ankerden te 9 uren voor *Simonoseki*. Nog niet zeker wetende, of en hoe de landsheer ons zoude ontvangen, wachtten wij met ongeduld de terugkomst der, naar de autoriteit der plaats gezonden, ambtenaren af. Tot ons aller genoegen was dat antwoord zeer gunstig. den Japanners, zoowel als den Hollanders werd logies en vrij verkeer en wandelen in de stad en omstreken toegezegd; wij maakten daarvan dan ook dadelijk het uitgestrekts te gebruik, en namen onzen intrek in de zoogenaamde hollandsche Herberg, nog sporen dragende van zeer oude bezoekers, en hoewel het spreekwoord zegt: »Gekken en dwazen schrijven hun namen op vensters en glazen," zoo maakt dat hier in *Japan* een onderscheid, ten eerste omdat zij vensters noch glazen hebben, en ten tweede omdat het aller vermakelijkst is voor het nageslacht, de namen, datums en extemporés, door het voorgeslacht, onder verschillende indrukken, hier ter neder geschreven, te lezen.

Den 24 en 25sten April bleven wij, wegens het ongunstige weder, ten anker liggen. Dit belette ons evenwel niet, om gedurende de drooge buijen menigvuldige wandelingen in stad en omstreken te doen. De stad zelve is lang en smal en weinig belangrijk, hoewel bezitster van verscheidene fraaije en schoone tempels, waaronder die van *Amado*, beschreven in het werk van *von Siebold*.

De omstreken, vooral de groote wegen naar *Osaka* zijn schilderachtig en op de wegen zou men zeer goed met paarden en rijtuigen kunnen rijden. Bij eene van onze wandelingen, ontmoetten wij den landsheer van *Binigo*, in volle staatsie de reis naar *Jedo* makende. Zijn gevolg bestond zeker uit ongeveer 1200 man. Hij zelf was gezeten in eene *Norimon* (japansche draagstoel, en groot was de angst van onze wegwijzers bij onze weigering, om, bij het voorbijgaan van den landsheer, het japansche compliment te maken; zij hadden ons wel gaarne in het een of ander huisje willen weg stoppen.

Den 26sten April 1858 ligtten wij des morgens het anker en gingen onder stoom om de oost, stuurden koers naar straat *Binigo* en passeerden die des avonds. Heerlijk overschoone panorama's ontwikkelden zich voor onze oogen, overal landbouw, overal welvaart.

Den 27sten April 1858 de kust volgende, stuurden wij met langscheepsche zeilen en stoom om de Zzw., kregen des avonds, de straat van *Decima* naderende, de westelijke winden, en hielden des nachts op de hoogte van kaap *Thie hakoff* (*Satano misaki*).

Den 28sten April 1858 stoomden wij met den dag de fraaie baai van *Satrama* binnen, aan onze linkerhand de hooge piek *Kaiman Gataki* (*hooge poort van Japan*) en aan onze regterhand kaap *Chickakoff*, met hare woeste rotsen, kloven en bosschen, hebbende. Op aanwijzing van eenige zich aan boord bevindende leerlingen van *Satruma*, ankerden wij te tien uren in de baai van *Jamma Gawa*.

Die baai is klein en eivormig, zeer diep en door vrij hooge en steile bergen omgeven; aan het strand bevinden zich eenige heete bronnen; alles heeft den schijn van vulkanischen oorsprong. Wij logeerden weder zeer aangenaam aan den wal en deden wandelingen door de omstreken, begunstigd door het heerlijkste weder. Onze wandelingen liepen door bebouwde velden, schaduwrijke boschjes, over vlakken grond en rots- en bergachtigen bodem, hier en daar enkele boerenwoningen, in het donker loof van bamboe en camelia's verscholen. De menschen, die in het veld aan den arbeid waren of zwaar beladene paarden en ossen voortdreven, alles bragt het zijne bij om het gezigt te bekoren. Teruggekomen van eene wandeling, veruamen wij, dat de landsheer van *Satzuma* (*Mats, doua Satuma nokami*) ons den volgenden dag met een bezoek wilde vereeren.

(*Wordt vervolgd.*)

---

[1]) Stoomschip van den keizer.

Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.

Reeds onderscheiden malen waren wij in de gelegenheid, om de aandacht van het publiek te vestigen op de werkzaamheid, die het *Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen*, sedert eenigen tijd, aan den dag legt en waardoor dat ligchaam zich thans in een geheel anderen toestand plaatst dan die, waarin het sedert eenige jaren verkeerde.

Kon het, nog niet lang geleden; zich bijkans alleen verhoovaardigen op het feit van het oudste wetenschappelijke genootschap van *Azie* te zijn, sedert eenigen tijd heeft het ingezien, dat de *nimbus* der grijsheid, die het omstraalde, aanmerkelijk taande voor het schitterende licht, dat jongere genootschappen verspreidden. Te regt heeft het begrepen, dat een wetenschappelijk genootschap moet blijven op de hoogte van den tijd en dat het de bronnen der wetenschap moet helpen doen vloeijen, naar mate dorst naar wetenschap zich bij het publiek openbaart.

En dat dit sedert eenige jaren in *Nederlandsch-Indië* het geval is, zal niemand ter goeder trouw ontkennen.

Een nieuw beroep van de zucht van het *Bataviaasoh Genootschap van Kunsten en Wetenschappen*, om aan zijne verhevene roeping te beantwoorden, vinden wij in de onlangs uitgeschrevene en in de Javasche Courant geplaatste *Desiderata*.

Wij nemen haar hier over, vergezeld van eenige korte opmerkingen.

I. *Daar algemeene beschrijvingen van gewesten, wegens de uitgebreidheid der daartoe behoorende landen, gewoonlijk vrij oppervlakkig zijn en slechts een vlugtig overzigt van den toestand van land en volk geven, acht het Bataviaasch Genootschap het van veel belang, dat beschrijvingen van enkele afdeelingen of districten van zoodanige gewesten worden vervaardigd. Door hunne dagelijksche opmerkingen op te teekenen, kunnen de in zoodanige onderdeelen geplaatste Ambtenaren en Officieren overzigten leveren; die, hoezeer zich bepalende tot eene geringe uitgestrektheid lands, daarvan echter eene gedetailleerde beschrijving geven, zoo als men zelden in beschrijvingen van meer uitgebreide gewesten vindt.*

Zie hier eene uitnoodiging aan vele ambtenaren en officieren, in de binnenlanden van *Java* of op *Buitenposten* geplaatst, om zich niet, door het denkbeeld, dat alleen *uitgebreide* landbeschijvingen van belang voor de wetenschap zijn, te laten weerhouden van het mededeelen hunner opmerkingen.

Wij vooronderstellen, dat de Directie van het *Bataviaasch Genootschap* tot het stellen van dit punt van *Desiderata* heeft aanleiding gevonden in de allerbelangrijkste beschrijving van het district *Djampang-tengah*, van den controleur *W. F. Hoogeveen*, in het 7e deel van s' Genootschaps *Tijdschrift voor Indische taal- land, en volkenkunde*. En waarlijk, dit opstel, dat zooveel licht verspreidt over een zoo weinig gekend gedeelte van *Java*, doet elken belangstellende met verlangen naar meer dergelijke monografien uitzien.

II. *In alle residentien van ava Jvindt men overblijfselen uit vroegere eeuwen, in den vorm van steenen beelden, ruïnen enz. Eene lijst daarvan, die op eenige volledigheid kan aanspraak maken, bestaat echter niet. Het genootschap wenscht daarom te verzamelen opgaven van de, zich in de verschillende districten van de residentien van Java bevindende, ruïnen van groote tempels-; ruïnen van andere gebouwen; beschreven steenen; zorgvuldig bewerkte steenen beelden; ruw bewerkte steenen beelden. Alles vergezeld van eene zeer geknopte opgaaf van doel, naam, of van eenige andere onderscheidende bijzonderheid.*

Men heeft slechts na te gaan de werken van *Raffles*, *Crawfurd*, de *Verhandelingen* en het *Tijdschrift* van het *Bataviaasch Genootschap*, om te wenschen, dat aan dit punt der *Desiderata* met warmte gehoor worde gegeven. Voor hem, die *Java's* binnenlanden kent, is het gewigt van deze zaak blijkbaar, daar opgaven als de hier bedoelde den grondslag kunnen leggen van eene oudheidkundige kaart van *Java*, zoo noodig om de ontwikkeling van den Hindoe- invloed op dat eiland te kunnen nagaan, een invloed, waarvan de kennis van zoo groot belang is voor de juiste beoordeeling van het volkskarakter, van bijzondere instellingen, gebruiken enz.

De heer *F. Junghuhn* heeft iets, als het thans door het *Bataviaasch Genootschap* verlangde, geleverd in deel 2, zesde jaargang, van het *Tijdschrift* voor *Nederlandsch-Indië*. Dit is echter nog onvolledig, hetgeen trouwens niet te verwonderen is, wanneer men den omvang van het werk in acht neemt.

III. *Voor 's Genootschaps verzamelingen worden verlangd:*

Portretten van mannen, die zich jegens Nederlandsch-Indië in eenig opzigt hebben verdienstelijk gemaakt of aanzienlijke betrekkingen hebben bekleed.

Tot het vervullen van dit *Desideratum* zullen velen kunnen medewerken. In alle beschaafde landen vindt men verzamelingen van afbeeldsels van beroemde of aanzienlijke landgenooten of staatsdienaren. *Nederlandsch-Indië* zal ophouden daarop eene uitzondering te maken.

IV. *Het (munt) cabinet bezit twee exemplaren eener, koperen munt, ter grootte van eene duit, maar één rijnl. streep dik. De voorzijde vertoont een ruw geteekend schip met éenen mast; de keerzijde heeft Arabische letters. Zij zijn gevonden in de Wester-afdeeling van Borneo.*

Daar op beide exemplaren de opschriften zoodanig zijn gesleten, dat zij onleesbaar zijn, verlangt men een of meer exemplaren, die beter bewaard zijn.

Het was een gelukkig denkbeeld van het *Bataviaasch Genootschap*, om ook aan de Indische numismatiek aandacht te verleenen; immers de groote opruiming van de thans nog roulerende muntspecien, zou het nagesladcht geheel onkundig doen zijn van het vroegere circulerend medium, anders dan uit beschrijvingen, zoo niet het genootschap nog in tijds ware verrijkt met eene prachtige Indische munt- en penning verzameling. Wij twijfelen ook niet, of het publiek zal de pogingen des Genootschaps, om de nog betsaande leemten van die verzameling aantevullen, ondersteunen.

V. *Van de verzamelingen wapens, kleedingstukken, versierselen, talismans, enz. vereischen aanvullingen of vernieuwing die van de volgende landen: Atjeh, Oost-Kust van Sumatra, Palembang, Lampongs, Banka, Zuidelijk en Oostelijk Celebes, Menado, den ganschen Molukschen Archipel, Nieuw-Guinea, Timor, Bali, Lombok, en verdere Oostelijke eilanden.*

Alle bijdragen, niet alleen van de genoemde landen, maar uit alle andere oorden van dezen Archipel, zullen in dank worden aangenomen.

Van Celebes zou men in het bijzonder gaarne ontvangen ijzeren en koperen pantsers (badjoe ranté), striklansen enz., en van de Preanger-Regentschappen een compleet angkloengspel.

Een ieder, die het museum van het Bataviaasch Genootschap kent en dus weet, welk een schat voor de ethnologie daar vereenigd is, — hoezeer de rangschikking en vooral de tentoonstelling, uithoofde van de ontoereikendheid van het lokaal, veel te wenschen overlaten, — zal gaarne er toe bijdragen, om deze uitmuntende verzameling, die de bewondering van elken vreemdeling opwekt, uittebreiden en, daar waar noodig, te vernieuwen.

Redactie.

De Mijnen van Zuid-Australië.

Vervolg).

Nog 30 Eng. mijlen verder komt men te Kapunda, (1) eene landstreek, die aan kapitein Pazot en eenige andere Engelschen in eigendom toebehoort, en waaraan de landen Noord- en Zuid Kapunda grenzen. Deze erts inhoudende aandeelen land waren aangekocht in de onderstelling, dat de rijke erts aderen in Kapunda aangetroffen, zich daar zouden voortzetten, maar ofschoon er wel veel in 1851 vooral in de actiën door de Noord- en Zuid Kapunda compagnie uitgegeven, gespeculeerd is, zoo heeft de bewerking der mijnen nog niet de geringste winst afgeworpen.

Van Kapunda loopt de weg over een golvend landschap, naar eene onafzienbare vlakte, waar men in de verte dikwijls door het prachtige natuurverschijnsel, de fata morgana genaamd, verrast wordt. Op acht mijlen afstands van Burra-burra wordt de landstreek opmerkelijk onvruchtbaar en heuvelachtig; in het oogvallend is het eigendommelijk voorkomen dezer heuvelzijden, welke, evenwijdig van het Noorden naar het Zuiden zich uitstrekkende, kleine ravijnen vormen, die op de plaatsen metaaladeren doen onderstellen.

Nadert men de Burra burra nog meer, zoo ontwaart men een hoogen schoorsteen, die zich op den top van een heuvel statig verheft, en aantoont, dat de mijn niet ver meer af kan zijn; de omstreek hier bestaat, uit het Zuiden gezien, uit een menigte kale ronde lage heuvels, die even zoovele in elkanders nabijheid uitgespannen tenten schijnen te zijn.

Het Burra-hotel, vooraan in de stad Burra-burra gelegen, is een ruim, smaakvol, uit gebakken steen opgerigt gebouw, dat den gasten alle denkbare gemakken aanbiedt, en door geen gebouw van die soort in Zuid-Australië, zoo min als in New-South-Walis overtroffen wordt. De stad zelve is zeer goed aangelegd, heeft eenige zeer sierlijke steenen gebouwen, en telde in 1851 een zielenaantal, bedragende 5000 inwoners. Hier was voor 5 jaren de landstreek eene totaal onvruchtbare wildernis, waar nu de „Hoogstraat" aangelegd is, waarin magazijnen, prachtige winkels, handelshuizen en kantoren elkander afwisselen; hier en daar wonen veel eerwaardige Heeren van verschillende gezindten. Voor de vrouwen en kinderen der bergwerkers en der smelters, is uitmuntend zorg gedragen, daar verscheidene buurten in de stad uit geschikte, meerendeels steenen gebouwen bestaan, door de mijncompagnie opgerigt, welke tegen een zeer geringen huurprijs aan hen verhuurd worden. Het territoire, waarop de stad gelegen is, behoort de Burra-burracompagnie toe, welke eenige stukken gronds, b. v. dat waarop het Burra-hotel gelegen is, jaarlijks tot steeds toenemende prijzen verhuurt.

Van uit het Burra-hotel, aan het einde der Highstreet gelegen, de wandeling aanvangende, zoo vervolgt men de straat, welke aan den voet van een vrij belangrijken heuvel kronkelt, en aan de andere zijde door den oever eener kreek bepaald is, hetgeen haar een eigenaardig aangenaam voorkomen geeft. In deze kreek, welke aan beide zijden door zeer hooge oevers omgeven is, vliedt het water, dat slechts een paar voeten diepte heeft, snel weg, en daardoor heeft zich de gelegenheid aangeboden, om aan beide oevers holen uit te graven, welke tot woningen, met planken beschotten van voren voorzien, ingerigt zijn.

In ieder dezer hutten is eene stookplaats met een nabij de straat uitkomend rookkanaal of schoorsteen, welke door een hoop aarde, of ook wel door eene omgekeerde bierton met een gat in den bodem daargesteld is. In deze bijzondere soort van woningen, welke 2 mijlen ver zich aan beide zijden der kreek uitstrekken en door de Burra compagnie gebouwd zijn, woont een groot deel der mijnwerkers met hunne famillien voor niet. Eene groote drukte en levendigheid heerscht hier aan de kreek: eene menigte kinderen speelt voor de huisdeuren, overal treft men troepjes snappende en babbelende vrouwen aan; nu hoort men het kwaken van een tammen vogel, dan het brommen, janken en huilen van vechtende honden, van het gemeenste ras, nu het knorren van zwijnen, dan het hinniken van paarden, welke in stallen in de nabijheid der woningen gevoederd en gehuisvest worden, of ziet men roode hemden en ander waschgoed in de lucht fladderend te droogen hangen. Nog twee minuten verder en men is de mijn genaderd. Daartoe verlaat men den oever der kreek, en op de lage, langzaam oploopende landstreek nederziende, tusschen 3 heuvels ingesloten is, ontwaart men alras een terrein van 80 à 100 acres uitgestrektheid, waarop eene menigte kleine steenen gebouwen zich verheffen, welke boven de schachten, die naar de onderaardsche gaanderijen voeren, opgerigt zijn. Verschillende machinerien, voorraadschuren, waterleidingen en waterbakken, ontelbare loodsen tot onderscheidene doeleinden opgerigt, ongeloofelijk vele pyramiden kopererts van verschillende qualiteiten, soms reeds verscheidene bewerkingen onderzaam hebbende, treft men hier bij iedcren voetstap en in alle rigtingen aan. Den eersten keer kwamen wij hier 's avonds na 6 uren, en meenden alles stil en de werkzaamheden van den dag geëindigd te zullen vinden: in stede van dit was het hier alles leven, beweging, drukte, arbeidzaamheid.

De reusachtige witte schoorsteen, die van verre reeds in het oog valt, is op den top van den middelsten heuvel opgerigt, en blaast den rook uit, die hem van ontelbare vuren door onderaardsche rookkanalen toegevoerd wordt. Op denzelfden heuvel staat ook het groote, goed gebouwde steenen magazijn, dat tot bewaring en opstapeling van het buskruid ingerigt is. Ongeveer in het midden der meergenoemde vlakte ligt het drie verdiepingen hooge gebouw, waarin de pomp en stoommachine geplaatst zijn, met de balancier der pomp, zijnde een lange zware balk, welke steeds in beweging is, in het front. Gaat men hier langs, zoo komt men aan het gebouw, waar de ertsen gewogen worden, en verder aan eene groote rij steenen huizen tot werkplaatsen en ateliers bestemd, waarop een met muren omgeven plein volgt, waarop weder verscheidene gebouwen, tot magazijnen voor constructie hout, ijzer, werkgereedschappen en machinerien ingerigt, opgetrokken zijn. Op den achtergrond, aan den voet van den heuvel, ontwaart men eene rij zeer goed gebouwde woonhuizen van gebakken steen, van welke twee door den hoofd directeur Noach en een ander persoon bij de mijn geemploijeerd, bewoond worden, terwijl de andere tot het houden der vergaderingen der directeuren, voor de bureaux, de geldkamer en het kantoor van den kassier der compagnie en zijne bedienden en klerken ingerigt zijn.

Regts van deze woningen zijn, ook even regelmatig, de huizen der overige en mindere geemploijeerden aan de mijn gelegen. Nog verder regts ontwaart men een allerliefst, op zich zelf staand gebouw, waarin Doctor Chambers, de eerst aanwezende geneesheer der mijn, verblijf houdt. Tegen de helling van den heuvel aan, ligt regts eene lange rij stallen en schuren voor de karren, met een groot plein in het front. De stallen zijn met kleine steenen bevloerd, en voor meer dan honderd paarden toereikende. Nabij de stallen ligt eene hechte, groote ruime schuur, die tot berging van hout dient en waarin de zaagstellingen geplaatst zijn; eene tweede dergelijke is in aanbouw.

1) In 1848 ontdekte de heer Dutton, wiens broeder zeer bemiddeld was, maar die zelf in het vrij algemeene geval verkeerende, namelijk court d' argent zijnde, genoodzaakt was de belangrijke betrekking van *Schaapherder*, om in zijn levensonderhoud te kunnen voorzien, aan te nemen, toevallig de Kapunda mijn, en werd compagnon van kapitein Bazot, die de landerijen groot 80 acres, waarin die plaats lag, aankocht. Opvolgend werden nu eenige andere mijnen ontdekt, tot dat de ontdekking der Burra-burra mijn, die in de laatste 5 jaren alleen meer dan 4/5 gedeelte van den in Zuid-australie uitgevoerden erts opleverde, eene ontmoedigende grens aan alle vele speculatien daarstelde.

De eerste ontdekking der Kapunda-mijn heeft echter bij de Kolonisten een bijna algemeene zucht en najagen tot ontdekking van mineralen opgewekt: een groot gedeelte der landwoekeraars liet zijne winstgevende positie varen, om in hunne oogen eene nog meer voordeelige, met den hamer van den geoloog in de hand, op te sporen. Door een bijzonder toeval waren alle nasporingen van den heer Mengs, den zoo kundigen geoloog vruchteloos, terwijl de ontdekking van eene betrekkelijk rijke mijn, aan het rad van eene door ossen voortgetrokken kar, te danken is.

Wordt Vervolgd.

Straat Sunda Doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	
October	16	Engelsch	Geffrard	J. Rieve	Liverpool	15 Julij.	Singapore.
„	17	Nederlandsch	Twee Cornelissen	J. C. Kreije	Bristol	13 „	Batavia.
„	—	Deensch	Maria Christina	C. Voss	Algoa Baij	16 September.	„
„	—	Nederlandsch	Elisabeth Anthonie	J. Jansen	Batavia	5 October.	Amsterdam.
„	—	„	Willem de Zwijger	M. L. van den Dries	Rotterdam	9 Julij.	Batavia.
„	—	„	Baron Forstner van Dambenoij	N. Kraijmel	Point de Galle	18 September.	„
„	18	„	Kortenaar	A. Glazener Jr.	Batavia	15 October.	Rotterdam.
„	—	Russisch	Freden	J. G. Wallen	Singapore	16 September	Falmouth
„	—	H. B. M.	brik Elk	Comm. Champion	Hongkong	16 „	Sydney.
„	19	Nederlandsch	Gerardus	J. J. Kilian	Rotterdam	20 Junij.	Singapore.
„	20	Fransch	Gil Blas	T. Bizet	Batavia	19 October	Padang

Aangekomen schepen te *Batavia.*

Datum.		Vlag.		Namen der schepen	Gezagvoerder.	Van		Agenten.
October	20	Nederlandsch	schip	Josepha Louisa	P. D. Nap	Pasaroeang	9 Oct.	B. Van Leeuwe[illegible]
„	—	Ned. Indisch	brik	Al Osmanie	Sech Bahasoan	Cheribon	10 „	Buijs, Jacobsen [illegible]
„	—	Nederlandsch	bark	Drie Gezusters	G. C. Fischer	Amsterdam	4 Julij	B. Kopersmit & [illegible]
„	—	Hanov.	„	Luneburg	W. Woortman	Makasser	11 Oct.	E. Moorman & [illegible]
„	—	Fransch	schip	Jules Cezard	le Sergeant	Samarang	12 „	J. Cezard & Co.
„	21	Nederlandsch	bark	Gerardus Jacobus	J. J. Kelian	Cardiff	18 Julij	Busing Schröder [illegible]
„	—	Ned. Indisch	schoener	Bintang Toedjoe	C. F. Beasleij	Padang	18 Oct.	Gezagvoerder.
„	22	„	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Singapore	18 Oct.	Maclaine Watson
„	—	„	schip	Lie Tjien Tiek	Worthington	Padang	14 Oct.	

Vertrokken schepen van *Batavia.*

Datum.		Vlag.		Namen der schepen.	Gezagvoerders.	Naar.
October	21	Nederlandsch	bark	Jan Piterzoon Koen	P. A. C. Hugenholtz	Samarang
„	—	„	„	Grondwet	T. C. Kamminga	„
„	—	„	„	Jonge Jan	E. H. Pfeiffer	Soerabaija
„	—	Ned. Indisch	„	Ellen	Wentholt	Samarang
„	—	„	„	Fathol Madjiet	Said Assegaf	Soerabaija
„	—	„	„	Menado	Hadjie Senal	Banjermassing
„	—	„	„	Cornea	Kamaloedin	Kottee via Cheribon
„	—	Nederlandsch	schip	Oceaan	E. Poestkoke	Nederland
„	—	Engelsch	„	William Simpson	S. Spatt	„
„	—	„	schoener	Harriet	J. C. Ross	Cocos Eiland
„	—	Amerikaansch	schip	Telegraph	A. W. Giles	Golf van Persie
„	—	„	„	Ocean Rove	L. F. Pickering	Amerika via K. d. [illegible]
„	22	Nederlandsch	„	Diligentia	D. van Bentveldt	Soerabaija
„	—	Engelsch	bark	Patriotess	J. Russell	Singapore
„	—	Fransch	schip	Jessore	C. Gachet	Bordeaux
„	—	Balisch	schoener	Ardjoeno	Sariedja	Balie Badong
„	23	Nederlandsch	bark	Ardjoeno	J. F. A. Rapp	Samarang
„	—	Ned. Indisch	brik	Pasekan	Tan Sianwkeng	Pecalongan
„	—	Pruisch	bark	Ida Mathilde	Gronow	Soerabaija
„	—	Ned, Indisch	„	Aboel Hair	Sech bin Yacoep	„ en Ban[illegible]

Aangekomen schepen te *Soerabaija.*

Datum.		Vlag.		Namen der schepen.	Gezagv.	Van
Oct.	8	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Pasoeroeang
„	—	„	„	Little Tot	Katjoong	„
„	9	„	stooms.	Palembang	Roseboom	Batavia.
„	10	Engs.	schoen.	Shirazee	Littlepage	„
„	—	Hamb.	bark	Wiedemann	Kalckloser	San Francisco.
„	11	N. I.	stooms.	Padang	Schipper	Batavia.
„	12	Ned.	schip	Ortelius	F. H. Croote.	„
„	—	„	bark	Louisa Jac. Johanna	Baumgarten	„

Vertrokken schepen van *Soerabaija.*

Datum.		Vlag.		Namen der schepen.	Gezagv.
Oct.	9	Ned.	bark	J. C. Schotel	v. B. Holle
„	—	N. I.	schoen.	Venus	Kerto
„	10	Engs.	„	Adolphus	J. Greig
„	—	N. I.	brik	l' Esperance	Valberg
„	12	„	kotter	Little Tot	Katjoeng
„	—	Ned.	brik	Bantam	v. d. Belck
„	—	Brem.	bark	Creole	E. K. Krabb

In lading liggende schepen *te Soerabaija.*

Vlag.	Namen der schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Drie Vrienden	J. Anderson		Fraser, Eaton & Co.
„	Bellatrix	van der Wijck		„
Amerikaansch	Thatcher Magoun	Baxter	Nederland.	„
Bremer	Escort	Pepper		„
Fransch	Ellide	Godberson	Kanaal.	„
Nederl.	Zaanstroom	Schaap	Nederland.	Schimmelpenninck & [illegible]
„	Economist	J. C. S. Olivier	Amsterdam.	W. W. Coock & [illegible]
„	Jan Schouten	J. Coening Meijer		Schimmelpenninck [illegible]
Bremer	Emigrant	C. Andresen		Mathieu & Co.
Nederl.	Jacob	Börger		Wm. Mathieu & Co.
„	Lourens Koster	Koenen		Ruijl Cramer & Co.
„	Albatros	Haasnoot	Nederland.	„
„	Christiaan Huijgens	vau Katwijk	„	J. F. van Leeuwen
„	Delfshaven	Schaap qq		B. Kopersmit & Co.
„	Schoonderloo	Keuker		„
„	Calijpso	Nolles	Nederland.	„
Engelsch	Stratfildsaye	Ne. Near	Engeland.	Mac Millan Marten [illegible]
Nederlandsch	Twee Anthonija	van Rijn van Alkemade	Nederland.	Anemaet & Co.

In lading liggende schepen te *Batavia.*

Vlag.		Namen der schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Alida Maria*	J. de Vries	Japan	Haeger & Schuurman.
„	schip	Prins Frederik der Nederlanden*	C. C. de Witt	Samarang en Soerabaija	„
„	bark	Valparaiso*	H. A. Ellerman		„
„	„	Catharina Maria	van der Tak	Nederland	„
„	„	Burgemeester van Reenen ... A. W. F.	v. d. Meer v. Kuffeler	Nederland via Wijnkoopsb.	„
„	„	Eersteling	Armstrong	Tjilatjap	Schimmelpenninck & Co.
„	„	Adolf van Nassau	T. Meester		„
„	„	Julia*	A. van der Kolff		„
„	„	Cortgene*	P. Dunlop		Reijnst & Vinju.
„	„	Christina en Agatha	Esink	Nederland	Busing, Schröder & Co.
„	schip	Gerardus Jacobus*	Kilian	Holland	„
„	bark	Alblasserdam	J. 'tHoen		Maclaine, Watson & Co.
„	„	Cornelis Smit*	R. Weidenaar		„
„	„	Susanna en Elisabeth*	C. Ouwehand		„
„	brik	Louisa	P. F. A. Antusch	Amsterdam	„
„	schip	Krimpen a/d. Lek	Ouwehand		„
„	bark	Johanna Geertruida*	Flens	Pamanoekan	„
„	„	Cheribon*	W. J. Coers		Landberg, Rosset de Bie & [illegible]
„	„	Johanna Christina*	J. R. de Boer		„
„	„	Staatsraad van der Houven*	F. Heijmeriks		„
„	„	Johannes Anthonius*	F. Metz		„
„	„	Louis Meijer*	O. Hazewinkel		„
„	schip	President Plate*	J. C. Hartsen		„
„	„	Johannes Lodewijk	A. H. van der Waal		„
„	„	Noord Braband*	H. R. Bok		„
„	„	President van Rijckevorsel*	C. Vermeij		„
„	„	Hester Adriana	G. S. van Hees	Samarang en Soerabaija	„
„	„	Voorwaarts*	G. F. Bus		„
„	bark	Souburg*	H. B. L. Evers		„
„	„	Jan van Brakel*	C. Verhey		van Ommeren, Rees & Co.
„	schip	Vooruit	W. C. Kool		„
„	bark	Willem de Zwijger	B. L. van der Dries		„
„	„	Theodora Mathilda	D. Boelhouwer	Soerabaija	Paine, Stricker & Co.
„	„	Willem Daniel	T. de Meester	Soerabaija	„
„	schip	Walvisch	Schut	Samarang	„
„	„	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		B. Kopersmit & Co.
„	„	Neptunus*	P. Schuurman		„
„	brik	Jeannette	Visser	Samarang	„
„	bark	Wilhelmina Lucia*	G. Poolman		„
„	„	Drie Gezusters	Fisscher	Makassar	„
„	„	Vriendentrouw*	Grevelink	Soerabaija	„
„	schip	Nieuw Holland*	Tuk		„
„	„	Louise*	P. Buijs Jr.	Samarang	„
„	bark	Waterloo*	D. Duinker	Patjitan	„
„	„	Karel en Henricus	A. van der Geer		Dümmler & Co.
„	„	Stad Nijmegen			„
„	„	Abel Tasman*	J. R. Rijken		de Weerdt, Ruijl & Co.
„	„	Tagal*	Göbel		„
„	„	Brn. Forstner van Dambenoij	Kruijmel		„
„	bark	Allegonda Jacoba	Deurholtz		J. Cezard & Co.
„	„	Odilia Magaretha	Hazelhoff		„
„	„	Copernicus*	L. Visser		„
„	„	Trijntje Fenna	des Ruelles		„
„	schip	Admiraal van Kinsbergen	van der Putte		„
„	„	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		„
„	„	Delft*	van Geelkerken		„
„	„	Nova Zembla	A. J. B. Hordijk	Rotterdam	„
„	„	Admiraal de Ruijter	B. Koster	Golf van Perzie	E. Moermann & Co.
Nederl. Ind.	bark	Sara Eleonora*	Hadjie Achmat	Samarang	Cassaletto & Co.
„	„	Alnoer*	Said Aijdroes	Samarang	Buijs, Jacobsen & Co.
„	„	Faid Alim*	Said Segaf	Kandanghauer	„
„	„	Faidool Rachman*	Said Bailie	Samarang	„
„	„	Fathal Nasar	Said Segaf	Soerabaija	„
„	„	Yoesarin	Said bin Aloewie		„
„	brik	Al Osmanie	Moh. Osman	Singapore	„
„	bark	Elmachboelie	Moh. Saleh		„
„	„	Eljoesoer	Said Moh.		„
„	„	Atiatoor Rachman	Koesnin		„
„	schip	Katroneda*	Sarief Abdul Rachman	Soerabaija	„
„	schoener	Sumatra*	Moesa	Cheribon	„
„	brik	Soedul Barie*	Said bin Salim		B. J. Jacobs.
„	„	Jeesrool Karim*	Sech Awab Said	Samarang	„
„	„	Eljezer*	Said bin Salim		„
„	„	L'Esperance	S. Valberg	Singapore	Jacometti & Co.
„	schip	Gertrude*	Söbels	Samanap	Paine Stricker & Co.
Engelsch	schoener	Alice Marten*	Starres		Hunter, Houghton & Co.
„	brik	Vernon*	Gilbert		„
„	bark	Inconstant*		Singapore	Martin, Dyce & Co.
„	schip	Lady Head*	Hicks		Maclaine, Watson & Co.
„	brik	Alert*	Petersen		Metzenderff, Wilmans & Co.
Bremer	bark	Iland*	Wallace	Holland	Busing, Schröder & Co.
„	schip	Post*	Wiegand	Bremen	C. Bahre & G. Kinder.
Fransch	„	Le Cezard*	X. Ros		J. Cezard & Co.
„	„	Jules Cezard*	le Sergeant	Havre	„
„	bark	Confiance	David		E. Moermann & Co.
Zweedsch	bark	Robert Dickson*	R. Hjarpe		Pitcairn, Syme & Co.
„	„	Caren Cecilia*	Bergström		E. Moermann & Co.
Hamburg	schoener	Helene*	Range		C. Bahre & G. Kinder.
„	schip	Arracan*	Both		Metzenderff, Wilmans & Co.
„	„	Cesar Godefroy*	Störtenbecker		„
„	„	Siwa*	Brorsen		„
„	„	Neumuhlen*	Heuer	Bangkok	„
Hanover	bark	Luneburg*	Woortman		E. Moermann & Co.
Deensch	schip	Maria Christina*	C. Voss		„

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGV.	VAN
Oct.	7	N. I.	bark	Atitoor Rachman.....	Koesnin.........	Bandjermass.
"	—	Ned.	schip	IJssel................	Maarschalk....	Batavia.
"	—	N. I.	schoen,	Komoy.............	S. Aldulla....	Amoy.
"	—	"	bark	Tolkus Sa-ada.......	Bin Hoesin..	Grissee.
"	—	"	"	Sarie Elmashoor.....	Djamal.......	Bandjermass.
"	—	"	brik	Elmach Boelie.......	Moh. Saleh...	"
"	—	"	schoen.	Hap Hoat...........	IJoe Ollo.....	Djawana.
"	—	"	bark	Naim Balgijer.......	Sech Biljoen..	Sumanap.
"	8	"	brik	Salim................	Said..........	Singapore,
"	—	Ned.	schip	B. H. v. Sax. Weimar.	H. Hazewinkel	Cheribon.
"	—	Amer.	"	Golden Rule.........	Th. Maijo......	Soerabaija.
"	9	N. I.	bark	Fatbool Moebarak....	Kassan.........	Batavia.
"	11	Ned.	schip	Doelwijk	K. J. Swart..	"
"	—	N. I.	bark	Joen Goan..........	L. Tiaauw Kie	Tagal.
"	—	"	"	de Zwijger...........	P. Hoogland..	Soerabaija.
"	—	"	stooms.	Samarang Packet.......	Scheel	Batavia.
"	—	"	bark	Wilhelmina Cox.....	M. P. Deibel..	"
"	13	Ned.	schip	Philips van Marnix..	van Duijn......	"
"	—	N. I,	bark	Alnoer..............	Sech	"
"	—	"	schoen,	Bella	Jono	Pasoeroean.
"	—	"	bark	Ling Lie............	T. T. Goan...	Tagal.
"	14	Amer.	"	Oriental............	Parker	Boston.

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	7	Ned.	bark	Jeanette..............	T. Visser.......	Batavia.
"	—	N. I.	"	Madina	Moh. Sadik....	Soerabaija.
"	8	Ned.	"	Makassar..............	J. Rip.........	Tagal.
"	—	N. I.	"	Itan Banjarmass.......	Akil.............	Bat. en Ned.
"	—	Engs.	"	William Simpson.......	Splatt..........	Nederland.
"	12	N. I.	brik	Elmach Boelie..........	Moh. Sajech...	Batavia.
"	—	Ned.	schip	IJssel	Maarschalk....	Rembang.
"	13	N. I.	bark	Polkus Sa-ada	Sech Hoesin...	Pontianak.
"	—	Frans.	schip	Julie Cezard............	le Sergeant....	Bat. en Nant.
"	—	N. I.	bark	Atitoor Rachman......	Koesnin........	Batavia.
"	14	"	schoen.	Mastora................	Abdul Rahim.	Singapore.

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN
Nederlandsch....	bark	Beijerwaard............................	L. W. Bruigom..............	Nederland.	B. Kopersmit & Co.
"	"	Postiljon..............................	J. C. van de Pol..........		van den Broek & Veeckens.
"	"	Antoina Geertruida.....................	D. F. Browning.............		Dorrepaal & Co.
"	"	de Zwijger.............................	P. P. Hoogland..............	Nederland.	B. Kopersmit & Co.
"	schip	Bernard Hertog van Saxen Weimar......	P. H. Hazewinkel..........		"
"	"	Doelwijk...............................	K. J. Swart................		"
"	"	Philips van Marnix.....................	E. van Duijn...............		"
Nederl. Indie....	bark	Idra Koolmana..........................	Said Hadad..................	Pontianak	Gezagvoerder.
"	"	Soedul Hair............................	Said Baharoon		"
"	"	Naim Balgair...........................	S. Belgoon..................		"
"	"	Sarie Elmatoor.........................	Djamal......................	Singapore.	"
"	"	Fathool Moebarak.......................	Kasaan		"
"	"	Joen Goan...............	Liem Tiauw Kie		"
"	"	Wilhelmina Cox	M. P. Deibel		"
"	"	Alnoor	S. Marzoekie...............		"
"	"	Sing Lie	Tje Tek San.................	Riouw	"
"	schoener	Hap Eng	Tan Kie.....................	Riouw en Singapore.	"
"	"	Hab Hoat	Yoe Ollo....................		"
"	"	Kimmoy.	S. Allabesie................	Soerabaija	"
"	"	Bella.	Sonno.......................		"
"	brik	Salim..	S. Segaf....................	Riouw	"
Fransch...........	schip	Chili No. 2............................	E. Vue......................	Nantes.	Dorrepaal & Co.
Amerik.	bark	Golden Rule	Ths. Maija..................	Nederland	MacNeill & Co.
"	schip	Oriental...............................	G. W. Parker...............		"

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven. 25 Aug. Hendrika, Aalborg, Batavia.
27 Juno, Bruyns, Akyab.
31 President Ram, Ulrich, Batavia.
Jasper, Kerr, Akyab.
1 Sept. Vlaardingen, van Dusseldorp, Batavia.
3 King Philip, Rollins, Callao.
Ocean, Klopper, Baltimore.
4 Bremerhaven, Hilken, New-York.
Hellevoetsluis. 23 Aug. Loevesteyn, Vonck, Texel.
28 Baever, Ring, New-York.
30 Annebo, Aagersen, dito.
7 Sept. Argus, Storm, Havana.
Texel. 27 Aug. Mentor, Duinker, Batavia.
29 Zeeploeg, Kramer, dito.
4 Sept. Eclipse, Doeksen, dito.
Prins Carl, Tarras, Padang.
Gaston, Ballau, Baltimore.
5 Herman de Ruyter, Feint, Batavia.
Concurrent, de Wit, dito.
Vlissingen. 27 Aug. Koophandel, Hjelmström, Buenos-Ayres.
5 Sept. Sicilie, Mink, dito.
6 Whampoa, v. d. Hoff, Batavia (n. Middelburg).

Vertrokken.

Texel. 24 Augt. Marg. Simonetta, Hoffman, n. Batavia.
Jacq. en Elise, Sikkens, Liverpool.
Corn. en Henriette, v. d. Meij, Gothenburg.
31 Anna Digna, Ouman, dito.
Vlissingen. 22 Aug. Agatha, van Slooten, Rio-Janeiro.

Zeilklaar.

Brouwershaven. 7 Sept. Prinses Amalia, van Rhijn, Batavia.
Gebr. Houtman, Bax, dito.
Duisburg, Wiegman, New-York.
Hellevoetsluis. 7 Sept. Johanna Maria, Dam, Batavia.
Valparaiso, Kok, Samarang.
Texel. 7 Sept. Afrika, Mannoury, Batavia.
Jupiter, Burggraaff, dito.
Diana, Mastdorp, dito.
Willem de Clercq, Ouwehand, dito.
Alcyone, Haack, dito.
Sir Robert Peel, Lange, Padang.
Darien, Starrett, New-York.
Aldebaran, Meyboom, Gothenburg.
Vlissingen. 6 Sept. Min. Thorbecke, van Duyn, ...

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Londen. 25 Aug. Min. Pahud, Kieviet, Havana.
5 Sept. Mary Goddard, Kooy, Macao.
Falmouth. 2 Sept. Else, Kruse, Batavia (n. Stockholm).
Liverpool. 30 Aug. Joh. Cathaiina, Besseling, Rio-Janeiro.
Newport. 24 Aug. Insulaneren, Jorgensen, Amsterdam.
om voor St. Thomas te laden.
Shields. 1 Sept. Jacoba Cornelia, Rosenboom, Rotterdam.
om voor China te laden.
Hamburg. 22 Aug. Kosmopoliet, Westenenk, Hongkong.
Bremerhaven. 21 Aug. Joh. Catharina, v. Loon, Akyab.
25 Formosa, Krul, Moulmain.
Gothenburg. 3 Sept. Anna Digna, Ouman, Amsterdam.
Kopenhagen. 25 Aug. Emilie, Wulff, Soerabaija.
St. Helena. 7 Julij. Adm. van Heemskerk, Koning, Macao.
vertrok n. Havana.
10 P. C. Hooft, Koens, dito. (n. dito.)
21 Tollens, van Rossem, Batavia.
vertrok n. Schiedam.
Simonsbaai. 7 Julij. Estafette, Rietveld, Amsterdam.
Joh. Maria Christina, Gorter, Cardiff.
12 Z. M. korvet Pallas, kapt. luit. Valentini, Vliss. n. Batavia.
alles wel aan boord.
New-York. 7 Aug. Joh. Beerta, Fenenga, Amsterdam.
weder derwaarts in lading.
Havana. 26 Julij. Eva Johanna, v. Bochove, Macao.
vertrok 6 Aug. n. Batavia.
30 Joh. Cornelia, Nicolai, Calcutta,
8 Aug. Wilhelmina, Muller, Londen.
Rio-Grande. 8 Julij. Fanny Sermes, Kramer, Liverpool.
18 Zeemeeuw, Zwaal, Lissabon.
Fernambucq. 26 Julij. Diana, Pille, Rio-Janeiro.
vertrok 14 Aug. n. Buenos-Ayres.
Bahia. 27 Julij. Neptunus, de Jonge, Rio-Granda.
2 Aug. Anna Elisabeth, Schrikkema, Hamburg.
Rio-Janeiro. 23 Julij. Christiaan Louis, de Vos, Newcastle.
4 Aug. Stad Middelburg, Ouwehand, Newport.
Montevideo. 16 Julij. Argo. Scherpbier, Hamburg.
31 Economy, de Jong, Rotterdam.
Margaretha, Zegelken, Hamburg.
Lauwerzee, Kloekers, Rio-Janeiro.
Buenos-Ayres. 2 Julij. Nina, Huisman, Londen.
laadt voor Antwerpen.
8 Levant, Noordhoek. Glasgow.
San Fruciseo. 9 Julij. Samuel Hendrikus, Bouten, Hongkong.
Koning Willem II, Menkman, Sydney; laatst v. Honolulu.

Vertrokken.

Londen. 22 Aug. Arlequin, v. Megchelen, Geelong.
vertrok 24 van Deal.
26 Amalia Augusta, van Marle, Port-Philip.
vertrok 2 Sept. van Deal.
Liverpool. 24 Aug. Stad Enschede, Hegt, Singapore.
2 Sept. Antilope, Holmberg, Padang.
3 Walcheren, Hoek, Batavia.
5 Isleo' May. Burgeese, dito.
Cardiff. 27 Aug. Johanna, Piccard, Hongkong.
Cuxhaven. 23 Aug. Jacobus, Lahcker, Buenos-Ayres.
Gothenburg. 25 Aug. Maria Veronica, Muller, Australie.
Stockholm. 26 Aug. Mary, Silversparre, O.-Ind.
Boyen. 26 Aug. Johanna, Wetzel, Batavia.
Tafelbaai. 8 Julij. Isaac da Costa, Löschen, Batavia.
Simonsbaai. 10 Aug. Yssel, Maarschalk, dito.
Rio-Grande. 24 Aug, Mina, Boonstra, Falmouth.
Elisab. Ruardi, Wolthekker, dito.
24 Alida, Dallinga, dito.
Fernambucq. 26 Julij. Elisabeth, Meijer, het Kanaal (via Rio-Grande)
Rio-Janeiro. 21 Julij. Zwaan, Dobenga, St. Cathar.
23 Jenny, de Lang, Falmouth.
30 Zeven Sterren, Ruhaak, dito.
6 Aug. Minerva, van Ommeren, K. de G. Hoop.

Montevideo. 22 Julij. Boreas, Schiedges, Falmouth.
Buenos-Ayres. 12 Julij. Hazard, Ketelaar, het Kanaal.
28 Wubbo en Willem, Bontekoe, Engeland.

In Lading.

Liverpool. 5 Aug. Felicitas, Wildeboer, Demerary.
New-York. 17 Aug. Reintje, Teensma, Amsterdam.
Vertrouwen, Regtdoorzee Rotterdam.
Wilhelmina en Eliza Priebee, dito.
Montevideo. 31 Julij. Sirene, v. Geldèren, Antwerpen.
Buenos-Ayres. 28 Julij. Zwijger, Wolthers, dito.

Gepasseerd.

Wight. 31 Aurg. Marg. Simoneta, Hoffman, Amsterdam n. Batavia.
Portsmouth. 3 Sept. Prinz Oscar, Batavia n. Amsterdam.
St. Helena. 27 Julij. Factorij Jansen, Java n. Rotterdam.

Zeilklaar.

New-York. 12 Aug. Bengalen, Planter, Rotterdam.
Rio.Janeiro. 6 Aug. Joan Jacob, Wilphorst, Batavia.
Noordhorn, van Leeuwen, 't Kanaal.

Schepen in Lading.

Rotterdam.

Batavia: Jason, Lourens — Triton, Adrians — Zephir, de Vries — Burgemeester Hoffman, Dijkama — Juno, Bruijns.
Batavia, Samarang en Soerabaija: Broedertrouw, Rotgans.
Padang: Prinses Sophia, Hoffman.
Singapore en Hongkong: Davo, Wijtenhorst.
Fernambucq en Bahia: Gouverneur van der Eb, Temperman.
New-York: Alexander, Bain — Fairfield, Hathawaij.
Boston: Witch, Hultman — Atlantie, Meriel — Martina Apriana van 'tHoff — Beaver, Ring.
New-Orleans: Nederland, Ruijter.

Amsterdam.

Batavia: Hollandia, Ruige, — Nederland, Hoekstra, — Nassau, Hufnagel.— Tasmania, Jonker — Zeenymph, Witsen Elias.
Batavia en Samarang: Henriette en Geeetruiada, de Boer.
Batavia, Scmarang en Soerabaija: Ferdinand & Louis, de Weerd — Agneta, Jonker.
Samarang en Soerabaija: Jacoba Cornelia Clasina, Deiclisur.
Soerabaija: Louise Roeloffine, Sybrandi.
Singapore: Stad Leijden, van der Worm.
Melbourne: Amicitia, Graaff.
New-York: Sophia Elisabeth, van der Hoef — Gezusters, Visser.

Aangekomen Passagiers.

Van Java per Mentor, kapt. Duinker: De heeren P. H. Verberne en J. van der Lee, 1ste luits. der O. I. inf., en W. A. Albrecht, 2de luit. der O. I. inf.

Per Eclipse, kapt. Doeksen: De luit. t/z. 2de kl. A. J. Cosijn, en de offic. van gez. J. J. Lindgreen.

Van Padang per Prins Carl, kapt. Tarras: de offic. der O. I. inf. W. H. Eschweiler. echtg. en 2 kinderen.

MARKTPRIJZEN.

te Batavia, den 22 October 1858.

Koffij, Java *f* 30,—
—— Padang *f* 30,50
Rijst, Indramaijoe met zakken, *f* 200,—
—— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 130,— @ *f* 150,—
—— " " 2de " *f* 110,— @ *f* 125,—
—— Carga *f* 95.— @ *f* 100,—
Suiker, witte N°. 16 *f* 18.—
Arak, *f* 50,—
Wisselkoers op Holland pari.
" op Engeland, *f* 11,50

te Soerabaija, den 16 October 1858.

Suiker N°. 16 ℔ picol *f* 17.50
Koffij ℔ picol, *f* 30,—
Rijst, (carga) ℔ koyang *f* 135,— @ *f* 150,—
" (witte) " " *f* 110,— @ *f* 120,—
Koehuiden ℔ 100 stuks, *f* 200.— @ *f* 250.—
Arak. ℔ legger, *f* 50.—
Klapper olie ℔ picol, *f* 17,—
Wisselkoers, pari.
Rotting, *f* 8,— @ *f* 8.50

HANDELSBERIGTEN.

Rotterdam, 6 September.

De afgeloopene 14 dagen waren buitengemeen belangrijk, niet alleen door de daarin plaats gevondene Koffij-Veiling der N. H. M. waarop in den laatsten tijd bijna uitsluitend de algemeene aandacht gevestigd was, en welke zoo buiten verwachting gunstig voor genoemd ligchaam afliep, maar ook door twee gebeurtenissen, welke wij om derzelver naauw verband met den handel en den gewigtigen invloed, welken zij ongetwijfeld daarop zullen uitoefenen, niet kunnen nalaten hier aan te stippen. Ten eerste werden eindelijk de herhaalde pogingen tot het leggen van een Trans-Atlantischen telegraaf-kabel tusschen Groot-Brittanje en New-Foundland, met het allergelukkigst gevolg bekroond en zijn er werkelijk reeds teleg. dépêches tusschen de oude en nieuwe Wereld gewisseld. Ongetwijfeld is zulks eene der bewonderings-waardigste resultaten, waartoe de wetenschap in den laatsten tijd geleid heeft, en men verliest zich thans in beschouwingen en gissingen omtrent het „voor en tegen" van de uitwerkselen dezer bijna onmiddelijke verbinding van Europa met Amerika.

De tweede triumf (ofschoon op verschillend terrein), waarover wij ons te verhengen hebben, is het eindelijk tusschen het hof van Peking en de Westersche mogendheden gesloten tractaat volgens hetwelk China voortaan voor den handel van Europa geheel zal zijn opengesteld. Dit berigt, hetwelk ons het eerste over St. Petersburg is bekend geworden, bragt te Londen eene aanmerkelijke daling der Thee-prijzen te weeg; de markt herstelde echter weder eenigzins en men noteert thans *common Congo* 10 d.

Koffij. In de laatste dagen der vorige maand was de handel van weinig beteekenis en bepaalde zich de omzet tot hetgeen voor dadelijke behoefte werd vereischt, waarvoor goed ord. *Java* met 30 à $30\frac{1}{2}$ betaald werd.

Eindelijk was de 1ste September daar; de dag, waarop aller verwachting gespannen was en op welken de waarde van het artikel weder nader zou worden vastgesteld. De opinie, welke men zich vrij algemeen omtrent den afloop der veiling vormde, was bepaald gunstig. Men is er trouwens aan gewoon, dat de veilingen der N. H. M. zoodanig het brandpunt der algemeene vraag zijn, dat, niettegenstaande de enorme kwantiteiten, daarin meest hoogere prijzen betaald worden dan vooraf bij spaarzaam voorziene markt. Doch hoe gunstig ook de verwachting was, waarmede men de veilingzaal betrad, dezelve werd nog ver overtroffen; zijnde het totaal der

671,439 bn, *Java* } als onderstaande
en 31.518 " *Padang* }

grif verkocht in de verhouding van 32 c. voor goed ord. *Java*, zijnde $1\frac{1}{2}$ @ 2 c. boven de taxatie; zoodat het geheel *f* 1,500,000 meer opbragt dan men aanvankelijk berekend had, waaruit men wel mag afleiden dat de behoefte aan *Java*-Koffij allerwege zeer groot was, het artikel algemeen op deze waarde vertrouwen geniet en de positie gunstig is, vooral wanneer men in aanmerking neemt de verminderde voorraden van bijkomende soorten en *Brasil*.

Suiker (*ruwe*.) De laatste dagen der vorige maand hebben nog aanleiding gegeven tot eene vrije belangrijke omzettingen, als: 540 kr. *Java*, ex *Henriette*, en 1620 kr., ex *Koning Willem III*, N°. 17, deels *Stoom*- *f* $41\frac{1}{2}$, voetstoots; 1188 kr., per *Nagasaki*, van boord tr ontvangen; 2784 kr., ex *St. Jan*, allen dooreen, N°. 17, tot geheim gebleven prijzen, en 202 kr. N°. 6 @ 7, ex *Johanna Alida*, *f* $30\frac{3}{4}$.

Thee, in afwachting der veiling, welke overmorgen zal plaats hebben, zonder handel. Te Londen daalden de prijzen, bij het ontvangen van het berigt omtrent het sluiten van den vrede met China, tot op $9\frac{1}{2}$ d. voor *common Congo*, doch later werd de stemming weder iets beter en noteert men thans 10 d.

Rijst onveranderd met weinig handel en in flaauwe stemming. Te Amsterdam werd een partij blanke *Java* tot $6\frac{5}{8}$ argedaan en vroeger eene partij 2a *Tafel*- tot *f* $7\frac{1}{4}$. Voorraad alhier 140,500 bn. tegen 80,000 bn. in 1857.

In **Specerijen** ging niets om en schijnt men thans de veiling op 15 dezer te willen afwachten.

Java **Tabak** zonder voorraad in de 1ste hand, zijnde de resterende 26 pakken TANL ex *Triton* sedert onze vorige ook nog afgedaan. Van andere O. I. soorten bestond de voorraad op 1 dezer uit 165 pakk. *Manilla* en 3888 pakk. *Arracan*. Tegen 22 September zijn in veiling aangeslagen 550 mille *Manilla* SIGAREN 2a. *superior* 1857, Havana-fatsoen en 175 mille dito dito, gewoon fatsoen.

Katoen volgde de fluctuatien aan de markt te Livérpool. Na het vertrek van onze vorige was de stemming vrij vast en bedong men zelfs voor *Oost-Ind.* iets hoogere prijzen; doch sedert is de vraag verflaauwd, zoodat er in de vorige week bijna niets omging.

Huiden. *Java Runder*- in de goede sortering en transparente *Buffel*- blijven voor uitvoer gezocht; door de hooge vorderingen der houders bepaalde zich echter de omzet tot de bij inschrijving verkochte 1202 *Buffel* per *Equator*, 1112 *Oost-Ind.* per *dito* en 1000 *dito* per *Macao*, gedeeltelijk door zeewater beschadigd. Op 8 September aanst. zullen bij de N. H. M. alhier bij inschrijving worden aangeboden 1909 *Oost-Ind.* en 91 *Buffel*- per *Sophie Koningin der Nederlanden* en 2998 O. I. ℔ *Tonia*; en zijn door de N. H. M. in veiling aangeslagen, op 29 September a. s. te Amsterdam: 18,049 *Buenos-Ayres*, 1427 gezouten *Australische* en 150 gez. *Noord-Amerik.*; op 1 October aanst., te Rotterdam: 7879 *Buenos Ayres*, 3209 gez. *Kaap*- en 100 *Buenos-Ayres Paarden*-Huiden.

Java **Indigo en Cochenille.** De directie der N. H. M. heeft bepaald, dat hare gewone Najaars-veiling van *Java*-Indigo en Cochenille zal plaats hebben te *Amsterdam*, op Dingsdag 28 September 1858, van 24/1, 1603/4 kisten *Java*-INDIGO, (1385 picols) en 86 kisten *Java*-COCHENILLE. Met voorbehoud gemelde hoeveelheden te vermeerderen met 420 picols INDIGO, voor zooveel deze tijdig genoeg mogten binnenkomen.

Arak onveranderd.

Droogerijen zonder noemenswaardige verandering.

Amsterdam, 6 September.

Tabak. De afdoeningen in den loop der week bepaalden zich bij 1030 ceroenen *Domingo*; de aanvoeren bestonden uit 150 pakk. *Manilla*, 1000 pakk. *Java*, 453 vn. *Maryland* en 29 vn. *Virginie*, waardoor zich de voorraad op heden als volgt stelt: 716 vn. *Maryland*, 264 pakk. *Manilla*, 80 vn. *Virginie*, 46 ceroenen *Havana*, 600 vn. *Kentucky*, 1494 ceroenen *Domingo*, 5482 pak. *Java*. 180 ceroenen *Embalema*.

Amsterdam, 7 September.

De heden gehoudene veiling van 1316 pakk. *Java*-**Tabak** heeft door elkander $33\frac{1}{2}$ ct. en die van 221 Pakken $16\frac{1}{2}$ c. opgebragt.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den 4 tot en met den 6 October* 1858.

Aanvoer.

Van Samarang per Ned. bark *Sara Eleonora*, gez. Schuijmer, agt. Cassalette en co.

927 ps. balken, 1956 do. dolken, 550 do. kromhouten, 25 do, doodkistplanken. *Angenten.*
108 kn. geweren. *Gouvernement.*

Van Samarang en Soerabaija per N. I. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Lewis, agt. Maclaine, Watson en co.

4 mt. vruchten. *J. Arathoon.*
1 kt. zijde. *Kan Kengtiong.*
120 ps. huiden, 8 do. sigaren, 3 vn. Chin. kramerijen, 2 ijzeren bossen, 7 kn. Java sigaren, 2 do. doeken, 8 do. kain pandj., 22 do. gedr. katoen, 250 zakk. tarwe. *Order.*

Lading voor Singapore.

f 11,000 zilv. munt, 1 kt. zijden goederen.

Van Amsterdam per Ned. schip *Prins Frederik der Nederlanden*, gez. de Wit, agt. Haager en Schuurman.

28 coll. glaswerk, 31 do. manufact., 3 do. kramerijen. *B. van Leeuwen en co.*
100 md. bier, 5 do. manufact. *E. Moormann en co.*
12 coll. modewaren. *S. D. Brandon.*
35 pakk. zakken, 10 kn. manufact. *Schimmelpenninck en co.*
4 kn. manufact., 20 vn. wijn, 40 kn. do. 100 do. glas, 6 kn. papier. *B. van Leeuwen en co.*
58 coll. manufact. *Pitcairn, Syme en co.*
40 coll. manufact. *Engelhard en co.*
14 kn. ijzerwerk, 1 bl. laken. *Pandel en Stiehaus.*
3 kn. papier. *W. Bruining.*
2 kn. manufact. *Dümmler en co.*
87 kn. manufact., 50 vs. loodwit, 10 bn. garen, 2 vn. menie, 2 kn. kleederen, 1 do. verfkwarten, 60 do. glas, 1 do. gouden specie. *Arnold en Zn.*
100 vn. kop. munt, 1617 do. thee, 50 do. spek. *N. H. M.*

Voor Samarang.

1 kt. kramerijen, 5 bn. manufact., 7 kn. diversen.

Voor Soerabaija.

100 vn. bier, 24 kn. wijn, 25 led. leggers.

Van Rotterdam per Ned. schip *Generaal Michiels*, gez. Visser. agt. Schimmelpenninck en co.

10 vs. zilv. munt, 25 kn. opium. *N. H. M.*
250 vs. boter. *S. B. van Leeuwen en co.*
10 vs. boter. *Diepenheim.*
10 vs. boter. *Hogesand.*
79 coll. porcelein enz. *Picart.*
3 kn. instrument. *Chaulan, Doeleman. en Co.*
1 kt. instrument. *Cornbes.*
7 kn. manufact. *B. Kopersmit en co.*
8 vn. wijn, 2 kn. do. 27 do. bier, 100 vs. boter, 2 kn. bitter. *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
50 kn. wijn. *Haager en Schuurman.*
1 kt. diversen. *Maclaine, Watson en co.*
1 kt. ornementen. *van Riet en ter Gouw.*
20 arak leggers. *Dümmler en co.*
1 kt. schoenen. *Zilver Rupe.*
400 keld. genever. *John Pryce en co.*
100 keld. genever. *Engelhard en co.*
1000 keld. genever. *Gumprick en Strauss.*
100 md. min. water *van Ommeren, Rueb en co.*
1 doos bijouterien, 339 coll. provisien, 20 roll. zeildoek, 117 ps. schoenen. *Order.*
110 vs. spijkers. *Busing, Schröder en co.*
30 bn. drills. *J. Cezard en co.*

Van Rotterdam per Ned. schip *Oceaan*, gez. Poestkoke, agt. B. Kopersmit en co.

1 partij steenkolen. *W. Cores de Vries.*
100 kn. champagne, 1 do. bier, 46 coll. provisien. *Gumprick en Strauss.*
4 kn. diversen. *Bornand en co.*
50 coll. manufact. *Tolson, Hunt en co.*
10 bn. zakken. *Agenten.*
100 vs. kop. munt. *Gouvernement.*

Van Padang en Bencoelen per N. I. stoomb. *Padang*, gez. Schipper, agt. W. Cores de Vries.

400 pic. koffij. *Lim Hoa.*
1 pic. foelie, 1 do. kalk. *Hunter, Houghton en co.*
2 pic. foelie. *Oeij Soeijsang.*
18 pic. notenmuskaat, 6 do. foelie, 24 do. tabak, 1 do. was, 30 do. rotting. *Abdul Kaum.*

Van Singapore, Riouw en Muntok per N. I. stoomb. *Palembang*, gez. Roseboom, agt. W. Cores de Vries.

40 kn. opium. *N. H. M.*
1 kt. specie. *Sech Moh. Buffaten.*
20 bn. papier, 1 do. specie, 1 do. manufact. *Lim Hoa.*
2 kn. sarongs. *B. van Leeuwen en co.*
1 kt. specie, 20 zakk. gram. *E. Moormann en co.*
5 kn. mousselines, 1 do. zijde. *Said Suhab.*
2 kn. zijde. *Sech Habet Boen.*
1 kt. zijde, 2 do. boeken. *Sech Salim bin Wadie.*
6 kn. mousselines, 11 do. zijde, 10 do. manufact. *Sech Mak. Basendiet.*
6 kn. manufact. *Sech Said Naum.*
8 kn. manufact. *Said Aloewie Satrie.*
13 kn. manufact. *Order.*
3 kn. opium. *Metzendorff, Wilmans en co.*

Van de Lampongs per praauw Maijang, gez. Marmoen.

50 pic. zw. peper, 30 do. koffij, 30 do. dammer, 10 do. gomelastiek. *Gezagvoerder.*
45 pic. peper, 10 do. koffij, 10 dammer. *Intje Doerin.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 20 tot en met den 22 October 1858.

Met het Ned. Ind. Stoomschip Koningin der Nederlanden kapt. E. Lewis Majoor Kroesen van Djambie, de hh. Tissot en Leuwes van Singapore

Vertrokken Passagiers van Batavia.

van den 20sten tot en met den 22sten October 1858.

Met het Ned. Ind. Stoomschip Samarang Pachet, kapt. J. F. Scheel, de hh. Beijerinck, Steenis, Bergsma, Valkenhoff, Caralje, Van Oort, van der Giezen, Voigt, Van Dam van Isselt en Weber, benevens Z. M. troepen naar Samarang.

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP TE BATAVIA.

